Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. ◆ № 223 (7964). ◆ 24 ноябрь, 1982 йил ● ЧОРШАНБА ● Баҳоси 3 тийин.

КЕЧА ВАТАНИМИЗ ПОЙТАХТИ МОСКВАДА ЎНИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ЕТТИНЧИ СЕССИЯСИ ИШ БОШЛАДИ.

СЕССИЯНИНГ ДАСТЛАБКИ ИШ КУНИДА СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ АЪЗОЛАРИ САЙЛАНДИ. «1983 ЙИЛДА СССРНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШ ДАВЛАТ ПЛАНИ ТЎҒРИСИДА ҲАМДА 1982 ЙИЛДА СССРНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШ ДАВЛАТ ПЛАНИ ҚАНДАЙ БАЖАРИЛАЕТГАНИ ҲАҚИДА» ВА «СССРНИНГ 1983 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ТЎҒРИСИДА ВА СССРНИНГ 1981 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИНИНГ ИЖРОСИ ҲАҚИДА»ГИ ДОКЛАДЛАР ТИНГЛАНДИ. СЕССИЯ ЎЗ ИШИНИ ДАВОМ ЭТТИРМОҚДА.

МОСКВА. Катта Кремль саройи. Ўнинчи чақириқ СССР Олий Советининг еттинчи сессияси. Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг қўшма мажлиси. ТАСС — ЎзТАГ телефотоси.

ЎНИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ЕТТИНЧИ СЕССИЯСИ

ПАРТИЯ РЕЖАЛАРИ—ХАЛҚ РЕЖАЛАРИ

Совет кишисининг фаровонлиги тўғрисида ғамхўрлик қилиш партиянинг энг муҳим программавий йўл-йўриғи, унинг бутун фаолияти олий маъноси бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади.

КПСС Марказий Комитетининг куни кеча бўлиб ўтган Пленуми метиндек мустаҳкам мана шу ленинча йўлнинг давомийлигини тасдиқлади. Коммунистлар партияси теварагида маҳкам жипслашган мамлакатимиз меҳнаткашлари Пленум қарорларини, ўртоқ Ю. В. Андроповнинг ундаги нутқини халқ хўжалиги самарадорлигини ошириш, уни интенсивлаш, бутун экономикага раҳбарлик соҳасини такомиллаштириш учун бундан буёнги курашнинг муфассал программаси деб билмоқдалар.

Совет кишилари ўз меҳнатининг натижалари билан фахрланишга ҳақлидирлар, аммо улар келгусида ҳали янада қийин ва зўр ғайрат билан қилинадиган ишлар турганлигини яхши биладилар. Биз ўн биринчи беш йилликнинг учинчи, марказий йилига қадам қўймоқдамиз, бу беш йиллик режаларининг бажарилиши ҳар бир кишининг шахсан меҳнат қилиб қўшадиган ҳиссасига боғлиқ. СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун бошланган умумхалқ мусобақасининг кенг миқёси ва дадил маромини айни мана шу нарса белгилаб бермоқда. Кўп миллатли Советлар мамлакатининг тўла ҳуқуқли хўжайинлари бўлмиш меҳнаткашлар давлат ва жамият ишларини идора қилишда тобора актив қатнашмоқдалар, социалистик демократиянинг юксак принципларини амалда рўёбга чиқармоқдалар.

Халқ сайлаб қўйган кишилар ўнинчи чақириқ СССР Олий Советининг Катта Кремль саройидаги еттинчи сессиясига партия режаларини бажариш аҳду паймони билан тўпландилар. Сессия 23 ноябрь эрталаб соат 10 да Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг қўшма мажлиси билан очилди.

Ю. В. Андропов, Г. А. Алиев, М. С. Горбачев, В. В. Гришин, А. А. Громико, Д. А. Кунаев, А. Я. Пельше, Г. В. Романов, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, К. У. Черненко, В. В. Шчербицкий, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, Т. Я. Киселев, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, Ш. Р. Рашидов, М. С. Соломенцев, Э. А. Шеварднадзе, М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, К. В. Русаков, Н. И. Рижков ўртоқларни депутатлар гулдурос, давомли қарсаклар билан кутиб олдилар.

Сессияни Миллатлар Советининг раиси депутат **В. П. Рубен** очди. У бундай деди:

Яқинда партиямиз, совет халқи, бутун илғор инсоният Коммунистик партия билан Совет давлатининг атоқли раҳбари, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг энг таниқли арбоби, халқлар тинчлиги ва дўстлиги учун толмас курашчи — Леонид Ильич Брежнев билан қалблари қайғуга тўлиб видолашдилар.

Л. И. Брежнев ҳаётининг анчагина даври СССР Олий Совети, унинг Президиуми самарали фаолияти билан, Конституциянинг ишлаб чиқилиши ва қабул этилиши, халқ депутатлари Советларининг роли ҳамда обрў-эътибори янада ошиши билан, совет жамияти демократик асосларининг ривожланиши билан боғланган.

Совет кишилари, халқ сайлаб қўйган кишилар кўп миллатли Ватанимиз шонли фарзандининг хотирасига ҳурмат бажо этиб, жонажон Коммунистик партия, унинг ленинчи Марказий Комитети, КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси теварагида тағин ҳам маҳкамроқ жипслашиб, партиянинг ички ва ташқи сиёсатига астойдил ишонишларини ва бу сиёсатни якдиллик билан қўллаб-қувватлашларини билдирмоқдалар, КПСС XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари қарорларини амалга ошириш учун кунт билан ишлашга тайёрдирлар.

Мажлис аҳли Леонид Ильич Брежнев хотирасини бир дақиқа сукут сақлаб, ҳурмат билан эсга олди.

Депутатлар сессиянинг кун тартибини ва унинг иш тартибини якдиллик билан тасдиқладилар.

Қуйидаги масалалар муҳокамага қўйилди:

1. СССР Олий Совети Президиумининг аъзоларини сайлаш тўғрисида.
2. 1983 йилда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани тўғрисида ва 1982 йилда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани қандай бажарилаётганлиги ҳақида.
3. СССРнинг 1983 йилги Давлат бюджети тўғрисида ва СССРнинг 1981 йилги Давлат бюджетининг ижроси ҳақида.
4. СССР Давлат чегараси тўғрисидаги СССР қонунининг лойиҳаси ҳақида.
5. Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг энергетика доимий комиссияларини тузиш тўғрисида.
6. СССР Олий Совети Президиумининг фармонларини тасдиқлаш тўғрисида.

Кун тартибининг биринчи масаласи юзасидан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси депутат **В. В. Гришин** сўз олди. У бундай деди:

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ҳамда Олий Советнинг Иттифоқ Совети билан Миллатлар Совети оқсоқоллар кенгашлари менга КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Юрий Владимирович Андроповни СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси қилиб сайлаш тўғрисидаги таклифни сизларнинг муҳокамангизга ҳавола этишни топширдилар.

Бутун партиямиз ва бутун совет халқи ўртоқ Ю. В. Андропов Коммунистик партия билан Совет давлатининг таниқли арбоби эканини, Леонид Ильич Брежневнинг энг яқин сафдоши, Ленин партиясига, коммунизм қурилиши улуғ ишига астойдил содиқ, истеъдодли ташкилотчи ва сиёсий раҳбар эканини биладилар.

КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил 12 ноябрь куни бўлиб ўтган навбатдан ташқари Пленуми ўртоқ Ю. В. Андроповни Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари қилиб якдиллик билан сайлади.

Пленум партиямиз олий органининг метиндек бирлигини намойиш этди, КПСС ва унинг Марказий Комитети КПСС XXVI съезди йўлидан, ички ва ташқи сиёсатда ленинча йўлдан бундан буён ҳам муттасил олға боравеpишга азму қарор берганликларини яққол тасдиқлади.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг СССР Олий Совети Президиуми аъзоси қилиб сайланиши совет жамияти ва давлатимиз манфаатларига мос бўлиб тушади. Бундай қилиш мамлакатимиз давлат ҳокимияти Олий органининг мамлакат экономикаси ва мудофаа қудратини янада мустаҳкамлаш, кўп миллатли Ватанимиз қардош халқларининг дўстлигини кучайтириш, халқ фаровонлигини ошириш, социалистик демократияни ривожлантириш соҳасидаги, тинчликни ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш соҳасидаги кўп қиррали фаолиятида Коммунистик партиянинг раҳбарлик роли муваффақиятли равишда амалга оширилишига кўмаклашади.

СССР Олий Совети қарорининг қуйидаги лойиҳасини муҳокамангизга тақдим этишга ижозат бергайсизлар:

«Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Олий Совети депутат Юрий Владимирович Андроповни СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси этиб сайлашга қарор қилади».

Бу таклиф гулдурос, давомли қарсаклар билан кутиб олинди.

Депутат **Ю. В. Андропов**ни СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси этиб сайлаш тўғрисидаги қарор бир овоздан қабул қилинди.

Депутатлардан **С. А. Шалаев** ва **Н. Г. Басов**лар ҳам СССР Олий Совети Президиумининг аъзолари қилиб сайландилар.

Сессия депутат А. И. Шибаевни СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси вазифасидан озод этди.

Раислик қилувчи кун тартибидаги иккинчи масалани кўриб чиқишга киришишни таклиф қилди. «1983 йилда СССР ни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани тўғрисида ҳамда 1982 йилда СССР ни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани қандай бажарилаётганлиги ҳақида» СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Госплани раиси депутат **Н. К. Байбаков** доклад қилди.

Сўнгра «СССР нинг 1983 йилги Давлат бюджети тўғрисида ва СССР нинг 1981 йилги Давлат бюджетининг ижроси ҳақида» СССР молия министри депутат **В. Ф. Гарбузов** доклад қилди.

СССР Олий Совети палаталарининг биринчи қўшма мажлиси шу билан ёпилди.

(ТАСС).

СОВЕТ КИШИСИНИНГ МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленуми қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Ю. В. Андроповнинг шу Пленумда сўзлаган нутқи бутун мамлакатда бўлгани каби областимиз меҳнаткашларининг ҳам ленинчи Коммунистик партиянинг иқтисодий ва социал тараққиёт режаларини бажариш йўлидаги куч ва ғайратларини янада жўш урдириб юборди.

Редакциямизга партиямизнинг хўжалик қурилиши соҳасида тутган йўли ҳар томонлама маъқуллаб кутиб олинаётганлиги, меҳнат аҳлининг КПСС Марказий Комитети Пленуми қарорларига жавобан ўн биринчи беш йиллик иккинчи йилини муваффақиятли якунлаш, СССР 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа тобора авж олаётганлиги ҳақидаги хат-хабарлар келмоқда.

Партиямиз Марказий Комитетининг навбатдаги Пленуми материаллари билан танишиб чиқдим. Бу ҳужжатларда мамлакатимиз экономикасини ривожлантиришдаги муваффақиятларимиз билан бирга, йўл қўйилаётган камчиликлар ҳақида ҳам рўй-рост гап боради. Хусусан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Ю. В. Андропов нутқидаги «Умумдавлат, умумхалқ манфаатларига риоя этилиши учун масъулиятни кучайтириш, маҳкамачилик ва маҳаллийчиликка қатъиян барҳам бериш зарур. Аввалги қарорлар бажарилган ёки қандайдир янги ҳолатлар вужудга келган тақдирдагина айни бир масала юзасидан янги қарор қабул этилишини қоида қилиб киритиш керак» деган фикрлар айни ҳаётийдир.

Ҳақиқатан ҳам ортиқча қоғозбозлик амалий ишга халақит беради. Бажарилиши керак бўлган вазифани қадрсизлантиради. Одамларда лоқайдлик туйғуларини уйғотади. Мен ҳадеб бир масала атрофида қоғоз билан юравермай одамларга нафи тегадиган амалий иш тарафдориман. Бу иш ҳам шунчаки эмас, сифатли ва баракали бўлиши керак.

Пленумда қайд этилган давлат ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, тежамкорликка муносабат тўғрисидаги мулоҳазалар жуда ўринли. Биз коллективимиз билан Пленум материалларини ўрганишга киришдик.

Т. МАНСУРОВ.
Тошкент районидаги Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номли колхоз экономисти.

* * *

КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1982) Пленуми ишини диққат билан кузатар эканмиз жонажон партиямиз совет халқи моддий фаровонлигини ошириш, мамлакатимиз иқтисодий қудратини янада мустаҳкамлаш йўлидан изчил бораётганининг яна бир бор гувоҳи бўлдик. Айниқса «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1983 йилги Давлат плани ва СССР Давлат бюджети лойиҳалари тўғрисида» Пленум қабул қилган қарорда «КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленумининг қарорларини бажаришга, СССРнинг Озиқ-овқат программасини амалга оширишга, ёқилғи-энергетика комплексини планли равишда ривожлантиришга, совет кишиларининг моддий ва маданий турмуш даражасини янада юксалтиришга биринчи даражали аҳамият берилиши лозим» дейилиши бу фикримизнинг далилидир.

Айни пайтда Ватанимизнинг куч-қудратини ошириш, унинг бойлигига бойлик қўшиш биз каби миллионлаб совет кишиларининг биринчи галдаги вазифасидир. Бу йил мен бошчилик қилаётган бригада пахтакорлари ҳар гектар ердан пландаги 34 центнер ўрнига 50 центнердан ҳосил йиғиштириб олишди. Унинг асосий қисми биринчи сортларга топширилди. Пахтанинг 92 проценти машиналар ёрдамида терилди.

Ҳозир бригадамизда келгуси йил ҳосили учун пухта замин тайёрланаяпти. Биз кузги-қишки тадбирларни сифатли ўтказиб, келгуси йил пахта ҳосилдорлигини янада ошириш, унинг таннархини имкони борича арзонлаштириш учун курашамиз. Бу бизнинг партия ва ҳукуматимизнинг оталарча ғамхўрлигига жавобимиз бўлади.

М. КОВЕШНИКОВ,
Оққўрғон районидаги «Оққўрғон» совхози бригада бошлиғи.

* * *

БАРЧА совет кишилари қатори совхозимиз меҳнаткашлари ҳам КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1982 йил) Пленуми қарорларини якдиллик билан маъқулламоқдалар. Улар беш йилликнинг ҳал қилувчи йили — 1983 йилда қишлоқ хўжалигининг барча соҳаларида юқори натижаларга эришишга аҳд қилмоқдалар.

Бу Пленумда СССР Озиқ-овқат программасини амалга оширишга биринчи даражали аҳамият берилиши лозимлиги алоҳида таъкидланди. Бу биз, чорвадорлар олдига ҳам катта ва масъулиятли вазифалар қўйди. Пленум қарорларига жавобан сут, бошқа турдаги чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириш тадбирларини белгиламоқдамиз.

Хўжалигимиз ферма ходимлари юбилей йилида яхши натижаларга эришдилар. Йил бошидан бери салкам 1 минг 100 тонна сут соғиб олинди. Сигирларимизнинг маҳсулдорлигини 3700 килограммга етказдик.

Ҳозирги пайтда бутун диққат-эътиборимиз чорва қишловини муваффақиятли ўтказишга, қиш кунларида ҳам сигирлар маҳсулдорлигини оширишга қаратилган.

Қ. ҚАМБАРОВА,
Ғалаба районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг сут соғувчиси.

* * *

КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленуми ва унда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Юрий Владимирович Андропов сўзлаган нутқини бутун совет халқи каби биз тўқимачилар ҳам якдиллик билан кутиб олдик. Йигирув цехимизда бу нутқни коллектив равишда ўқиб-ўрганиш юзасидан бўлиб ўтган йиғилишда сўзга чиққан ҳамкасбларим уни совет халқи тўғрисида ғамхўрликнинг яна бир ёрқин намунаси, деб таъкидладилар.

Дарҳақиқат, ўртоқ Ю. В. Андропов нутқида халқ хўжалигимизнинг барча тармоқларидаги аҳвол сезгирлик билан англаб олинган, ютуқлар билан бирга қатор камчиликлар ҳам рўйи-рост уқтириб ўтилган ва бу камчиликларни тугатиш йўл-йўриқлари кўрсатиб берилган. Мазкур нутқ биз тўқимачилар олдига ҳам жиддий вазифалар қўяди. «1983 йилги планда халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва уларнинг сифатини яхшилашга катта эътибор берилади. Леонид Ильич бунга алоҳида аҳамият берган эди. Вазифа халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни кўпайтиришдангина эмас, шу билан бирга уларнинг сифатини анча оширишдан ҳам иборатдир».

Биз тўқимачилар бу кўрсатмаларни бош вазифамиз деб билиб, тайёрлаётган газламаларимиз сифатини янада ошириш учун бор куч ва имкониятларимизни сафарбар этаверамиз.

Буолма ЖУРАЕВА,
Тошкент тўқимачилик комбинати йигирувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

ЎНИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ЕТТИНЧИ СЕССИЯСИ

1983 ЙИЛДА СССРНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШ ДАВЛАТ ПЛАНИ ҲАМДА 1982 ЙИЛГИ ПЛАН ҚАНДАЙ БАЖАРИЛАЁТГАНЛИГИ ТЎҒРИСИДА

*СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Госплани раиси депутат Н. К. БАЙБАКОВ доклади**

СССР Министрлар Совети ўн биринчи беш йилликнинг учинчи йили — 1983 йилда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат планини сизларнинг муҳокамангизга тақдим этади. Ўн биринчи беш йиллик мамлакатимизда коммунистик бунёдкорликнинг янги тарихий босқичини белгилаб беради. План КПСС XXVI съезди, партия Марказий Комитети 1982 йил май Пленуми қарорлари, Л. И. Брежневнинг хўжалик ва социал-маданий қурилиш масалаларига доир кўрсатмалари асосида ишлаб чиқилган, деди Н. К. Байбаков.

СССР Олий Совети ушбу сессияси СССР ташкил этилганлигининг олтмиш йиллигига тайёргарлик туфайли вужудга келган катта сиёсий активлик ва меҳнат ғайрати юксалган бир вазиятда ўтмоқда. Бугунги кунда Совет Иттифоқи бутун дунё кўз ўнгида тенг ҳуқуқли республикаларнинг аҳил оиласи, халқларнинг социал-сиёсий ва ғоявий бирлиги метиндек мустаҳкам жамият сифатида намоён бўлмоқда. Умумхалқ байрами шарафига ўтказилаётган социалистик мусобақа тобора салмоқли самаралар бермоқда.

Совет экономикасининг жўшқин ривожланиши кризислардан, ишсизликдан, пулнинг қадрсизланишидан ва капиталистик системанинг бошқа иллатларидан ҳоли бўлган социалистик тузумдаги туб афзалликларнинг далилидир.

КПСС Марказий Комитетининг кеча бўлиб ўтган Пленуми 1983 йилда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат планини муҳокама қилиб, асосан маъқуллади. Пленумда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андропов нутқ сўзлади. Шу нутқда совет экономикасининг ҳозирги аҳволи ҳар томонлама анализ қилинди, хусусан ишлаб чиқаришни интенсивлашни жадаллаштириш ва унинг самарадорлигини ошириш, капитал ишлаб чиқаришни анча яхшилаш, тежамкорликни кучайтириш ва давлат интизомини мустаҳкамлаш, қабул қилинган қарорлар устидан қатъий назорат ўрнатиш ишида халқ хўжалиги олдида турган энг муҳим вазифалар белгилаб берилди.

КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарорлари партияни, бутун совет халқини мамлакатнинг иқтисодий ва социал тараққиётида янги марраларга эришишга, ялпи тинчлик ва халқлар хавфсизлиги учун бундан буён ҳам курашга сафарбар этади.

Докладчи 1982 йилда халқ хўжалигини ривожлантиришнинг кутилаётган якунларини таърифлаб берди.

У қайд этиб ўтганидек, ишлаб чиқариш коллективларининг фидокорона меҳнати, партия, совет ва касаба союз ташкилотларининг КПСС XXVI съезди қарорларини амалга ошириш борасидаги катта ташкилотчилик ва сиёсий ишлари туфайли бу йил ишлаб чиқариш ҳажми кўпаяди, ижтимоий меҳнат унумдорлиги ортади, маҳсулот турлари кенгаяди ва сифати яхшиланади. Янги техника ва технология каттагина кўламларда халқ хўжалигига жорий этилмоқда. Партиянинг социал программаси изчиллик билан амалга оширилмоқда.

Мамлакатни иқтисодий ривожлантириш якунлари миллий даромаднинг ўсишида мужассам ифодасини топмоқда. 1982 йилда истеъмол ва жамғармага фойдаланилган миллий даромад ҳажми 460 миллиард сўмни ташкил этиб, аввалги йилдагига нисбатан 2 процент кўпаяди. Бунда миллий даромад жами миқдорининг тахминан 80 проценти бевосита халқ фаровонлигини таъминлашга сарфланади.

Бу йил саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 2,8 процент ортади ва 722 миллиард сўмликдан ошиб кетади. Планда кўзда тутилганидек, техника тараққиёти ва умуман экономикани ўстириш биринчи навбатда боғлиқ бўлган тармоқлар — машинасозлик, химия, нефть химияси, газ саноати ва бошқа бир қанча тармоқлар бир мунча юксак суръатлар билан ривожлана борди:

Бу тадбир ижтимоий ишлаб чиқаришнинг тармоқ структурасини такомиллаштиришга, унинг техника билан таъминлашини ўстиришга, меҳнатни ва ишлаб чиқаришни ташкил этишнинг илғор формаларини жорий этишга кўмаклашди.

Ёқилғи-энергетика комплексининг, машинасозлик, озиқ-овқат ва енгил саноатнинг кўпчилик тармоқлари, маданий-маиший моллар ва рўзғор ашёлари ишлаб чиқарувчи корхоналарнинг кўпчилиги маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми юзасидан белгиланган топшириқларни бажармоқда.

Саноатда меҳнат унумдорлиги 2 процент ортади.

1982 йилда қишлоқ хўжалиги ялпи маҳсулоти 124 миллиард сўмлик миқдорда ёки 1981 йилга нисбатан уч процент кўп бўлиши кутилмоқда.

КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленумининг қарорлари қишлоқ меҳнаткашларининг ишлаб чиқариш самарадорлигини ва унинг пировард натижаларини яратишга бўлган иштиёқига зўр омил бахш этди.

Қийинчиликларга қарамай, давлатга қишлоқ хўжалик маҳсулотининг энг муҳим турларини сотиш планларини тўла ва ошириб бажаришга муваффақ бўлганларнинг ютуқлари тўғрисида алоҳида гапириш керак. Булар аввало Краснодар ва Ставрополь ўлкаларининг, Тамбов, Курск ва Ульяновск областларининг, Татаристон АССР, Красноярск ўлкаси, Кустанай, Актюбинск, Харьков, Полтава ва Черкасси областларининг ғаллакорларидир. Молдавияда узум ва мевадан яхши ҳосил олинди. Озарбайжон ССР хўжаликлари давлатга деҳқончилик маҳсулотларини сотиш планларини истисносиз ҳамма кўрсаткичлар бўйича тўла ва ошириб бажарди. Грузия ССРда чой ва цитрус мевалар етиштириш ўсди. Ўрта Осиё республикаларида пахтадан дуруст ҳосил етиштирилди.

Қишлоқ хўжалигининг олинган жамики ҳосилини сақлаб қолишни ва ўз вақтида қайта ишлашни таъминлаш ҳозир ҳар қачонгидан ҳам зарур. Аммо, деб уқтирди докладчи, айрим хўжалик ходимларининг айби билан бу йил ҳам етиштирилган сабзавот, полиз маҳсулотлари ва мева ҳосилининг бир қисми нобуд бўлишига йўл қўйилди.

Чорва қишловини муваффақиятли ўтказишга, чорвачиликнинг маҳсулдорлигини оширишга асосий эътибор бериш зарур. Ҳар бир хўжаликда ем-хашак ресурсларидан энг кўп самара олиш учун улардан оқилона фойдаланиш керак.

1982 йилда, деди депутат, капитал қурилишнинг катта программаси бажарилмоқда. Давлат капитал маблағлари ҳисобига қиймати 118 миллиард сўмликдан ошадиган ёки бултургига қараганда 5 миллиард сўм кўп асосий фондлар ишга туширилади. 1983 йилнинг бошларида мамлакатнинг асосий ишлаб чиқариш фондлари 1,3 триллион сўмликдан ошиб кетади.

КПСС XXVI съезди қарорларига мувофиқ 1982 йилда халқнинг турмуш даражасини юксалтиришга қаратилган тадбирлар амалга оширилди.

Бу йил Донецк, Кузнецк, Қарағанда, Экибастуз ва Печора кўмир ҳавзаларида кўмир саноати ва шахта қурилиши ишчи ҳамда хизматчиларининг тариф ставкалари ва мансаб окладлари оширилди. Бир қанча тармоқларда ходимларнинг кўп йил ишлаганлиги учун уларга қўшимча ҳақ тўлаш жорий этилди. Енгил ва балиқ саноати ходимларининг меҳнат ҳақи юзасидан қўшимча имтиёзлар белгиланди. Ишлаётган ёки ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда ўқиётган аёлларга боласи бир ёшга етгунча қисман ҳақ тўланадиган отпуска ва биринчи бола туғилганида 50 сўм, иккинчи ва учинчи бола туғилганида 100 сўм миқдорида бир йўла нафақа тўлаш РСФСР, Украина ССР, Белоруссия ССР, Молдавия ССР ва Болтиқ бўйи республикаларининг ҳамма районларига жорий этилди.

Ишчи ва хизматчиларнинг ўртача ойлик иш ҳақи 2,6 процент, колхозчиларнинг меҳнатига тўланадиган ҳақ эса 4 процент ошади. Ижтимоий истеъмол фондлари 128 миллиард сўмга етади ва ўтган йилга нисбатан қарийб 5 процент кўпаяди. Ана шу фондлардан бериладиган тўловлар ва имтиёзлар ҳар бир киши ҳисобига 20 сўм ортади.

Аҳолининг ортиб бораётган тўлов қобилияти талабини қондириш экономикани ривожлантиришнинг муҳим вазифаларидан биридир. 1982 йилда чакана товар обороти 298,6 миллиард сўмликка етади. Аммо бир қанча озиқ-овқат маҳсулотларига ва озиқ-овқат бўлмаган товарларга нисбатан талаб ҳали тўлиқ қондирилаётгани йўқ. Бунга қишлоқ хўжалик ва саноат маҳсулоти ресурсларининг чекланганлиги учун баъзи молларнинг етишмаслигигина эмас, балки талай даражада кўпгина савдо ташкилотлари ва саноат корхоналарининг эпчил эмаслиги, талаб-эҳтиёж яхши ўрганилмаётганлиги сабаб бўлмоқдаки, бунинг натижасида кўпинча ҳеч бир асоссиз мол тақчиллиги вужудга келмоқда, деди докладчи.

Аҳолининг уй-жой шароитларини яхшилаш — Коммунистик партия ва Совет ҳукумати социал сиёсатининг ғоят муҳим йўналишларидан биридир. 1982 йилда пул билан таъминлашнинг барча манбалари ҳисобидан жами саҳни салкам 107 миллион квадрат метр бўлган уй-жой бинолари фойдаланишга топширилади. Тахминан ўн миллион киши янги квартира олиб, уй-жой шароитларини яхшилайди. Янги коммунал-маиший хизмат объектлари, маориф, маданият ва соғлиқни сақлаш объектлари ишга туширилди.

1982 йилда халқ хўжалигини ривожлантириш соҳасида эришилган муваффақиятларни қайд этиш билан бирга, деб давом қилди Н. К. Байбаков, бир қанча министрликлар, бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотлар хусусан ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш борасидаги план топшириқларини бажармаётганликларини айтмасдан бўлмайди. Уларнинг айби билан мамлакат ишлаб чиқариш аҳамиятидаги маҳсулотнинг баъзи муҳим турларини ва халқ истеъмол молларини кам олмоқда.

Қишлоқ хўжалиги маҳсулотининг камроқ етиштирилганлиги, қора металлургия, химия, ўрмон, целлюлоза-қоғоз саноати ва бошқа бир қанча тармоқларнинг орқада қолиши экономиканинг ўсиш суръатларига таъсир қилмоқда. Темир йўл транспорти юк ташиш топшириқларини тўла-тўкис бажара олмаяпти, бу эса кўп ҳолларда хўжалик алоқаларига ва нормал меҳнат маромига халақит бермоқда. Меҳнат унумдорлиги етарли суръатлар билан ўсмаяпти. Материал ва ёқилғи-энергетика ресурсларини тежаш, янги техника ва технологияни жорий этиш топшириқлари тўла-тўкис бажарилмаяпти.

Кўп ҳолларда корхоналар планларни ҳажм кўрсаткичлари жиҳатидан бажарса ҳам, шартномавий мажбуриятларини бузмоқда, бу эса ёндош касб соҳибларини қийин аҳволга солиб қўймоқда.

Капитал қурилишдаги камчиликларни тугатишда сусткашлик қилинмоқда, норматив муддатларга риоя қилинмаяпти. Объектларни қуриш-қиймати ошиб кетмоқда, чала қурилишлар ҳажми катталигича қолмоқда. Бир қанча тармоқларда ишлаб чиқариш қувватларини ва асосий фондларни ишга тушириш планлари бажарилмаяпти.

Министрликлар, бирлашмалар, корхоналар ва қурилишларнинг раҳбарлари, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари ишлаб чиқаришни бошқариш ҳамда меҳнатни ташкил этишдаги мавжуд камчиликларни тугатиш учун амалий чоралар кўришлари керак, деди докладчи.

1983 йилги Давлат плани КПССнинг социал-иқтисодий стратегиясига мувофиқ ишлаб чиқилган бўлиб, бу стратегия ижтимоий ишлаб чиқаришнинг барча тармоқларини жадал интенсивлашга ва унинг самарадорлигини оширишга, фан ва техника ютуқларини кенг жорий этишга, саноат ва транспортнинг база тармоқларини янгилашга, агросаноат комплексини изчил ва тез ривожлантиришга, халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни кўпайтиришга, халқ хўжалигида қатъий тежамкорликни амалга оширишга қаратилгандир. Шу вазифаларнинг ҳал этилиши совет кишилари фаровонлигини янада юксалтиришни, ишнинг пировард натижалари ўсишини, мамлакатнинг мудофаа қобилияти мустаҳкамланишини таъминлайди.

Планда партия ва Совет ҳукуматининг планлаштириш ҳамда хўжалик механизмини янада такомиллаштириш талаблари ўз ифодасини топган. Ўзаро боғлиқ тармоқларни ривожлантиришга, хўжаликлараро алоқаларни самарали ташкил этишга комплекс ёндошув кучайтирилди, зарур моддий резервлар вужудга келтирилди.

Н. К. Байбаков қайд этдики, СССР Министрлар Совети йиллик планда экономикани ривожлантириш суръатлари ва пропорцияларини белгилай туриб, ижтимоий меҳнат унумдорлигини жадал ўстириш, меҳнат ва материал ресурсларидан оқилона фойдаланиш вазифаларига алоҳида эътибор берди. Умуман ижтимоий меҳнат унумдорлиги бир йил ичида 3 процентдан кўпроқ ошади.

Меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан миллий даромад ўсишининг 95 процентини ва саноат маҳсулоти ўсишининг 91 процентини олиш кўзда тутилмоқда. Қишлоқ хўжалигида, қурилиш ва транспортда ишлаб чиқаришнинг жами ўсишига меҳнат унумдорлигини ошириш асосида эришиш керак.

Ҳозирги шароитларда хом ашё, ёқилғи-энергетика ресурсларидан ғоят оқилона, тежаб-тергаб фойдаланиш тобора катта аҳамият касб этмоқда.

Иккиламчи хом ашёдан янада тўла-тўкис фойдаланиш тежамкорликнинг катта резервидир. 1983 йилда шу йўл билан тахминан 4 миллиард сўмлик бирламчи хом ашёни тежаб қолиш мўлжалланмоқда.

Ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланишни яхшилаш — ишлаб чиқаришни интенсивлашнинг муҳим кўрсаткичларидан биридир.

Ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигининг 1982 йилга нисбатан ва беш йиллик планнинг келгуси йилги топшириқларига нисбатан бир мунча юксак кўрсаткичлари совет экономикасини ривожлантириш суръатларини жадаллаштириш, социал проблемаларни ҳал этиш учун зарур шарт-шароитларни вужудга келтириш имконини беради.

1982 йилга нисбатан миллий даромадларни ўстириш, саноат ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш суръатлари ортмоқда ва уларнинг мутлақ ўсиши кўпаймоқда. 1983 йилда истеъмол ва жамғарма учун фойдаланиладиган миллий даромаднинг 3,3 процент ўсишини ёки шу йил кутилаётган 9 миллиард сўм ўрнига 15 миллиард сўм кўпайтирилишини таъминлаш кўзда тутилмоқда. Саноат ишлаб чиқариш ҳажми 3,2 процент, яъни 1982 йилдаги 20 миллиард сўм ўрнига 23 миллиард сўм кўпаяди.

Келгуси йил миллий даромад ўсишининг деярли ҳаммаси истеъмол учун сарфланади.

Саноат «А» группасига нисбатан «Б» группаси маҳсулотини илдам ўстириш мўлжалланади. «А» группаси маҳсулоти 3,1 процент ошгани ҳолда «Б» группасининг маҳсулоти 3,5 процент кўпаяди.

Докладчи қайд этиб ўтдики, ҳукумат 1983 йилги саноат ишлаб чиқариши планини тузиш чоғида ўн биринчи беш йилликнинг хусусан халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш юзасидан шу даврга мўлжалланган топшириқларига, шунингдек халқ хўжалик пропорцияларини такомиллаштириш зарурлигига асосланади.

1983 йилда саноат ишлаб чиқариш ҳажми 745 миллиард сўм миқдорида кўзда тутилган. Машинасозлик, химия, газ саноати ва Озиқ-овқат программасини амалга ошириш билан боғлиқ тармоқларни илдам ўстириш суръатлари белгиланган.

Планда ёқилғи-энергетика комплексини ривожлантиришга катта эътибор берилди. Ҳозирги вақтда мамлакатнинг олис истиқболга мўлжалланган энергетика программасини ишлаб чиқиш асосан тугалланди. Бу программа нефть, газ қазиб чиқариш, нефтни қайта ишлаш ва кўмир саноатини техника билан қайта қуроллантириш ҳамда ривожлантиришни, янги энергетика қувватларини ишга туширишни, энергия ресурсларини ҳамма жойда тежаб-тергашни ўз ичига олади.

1983 йилда 1405 миллиард киловатт-соат, яъни бу йилгига нисбатан 3,3 процент кўп электр энергия ҳосил қилиш кўзда тутилган. Пландаги ўсишнинг учдан икки қисмига атом ва гидроэлектростанцияларида эришилади.

Нефть ва газ конденсати қазиб олиш 1983 йилда 619 миллион тонна ҳажмида белгиланмоқда, бу — беш йиллик план топшириқларига мувофиқ келади. Нефть қазиб олишни кўпайтиришга асосан Ғарбий Сибирь конлари ҳисобига эришилади, бу ерда нефть қазиб олиш бу йилга нисбатан қарийб 18 миллион тонна кўпайиб, 372 миллион тоннага етади.

Газ қазиб олиш 529 миллиард куб метр ҳажмида белгиланмоқда, бу—беш йиллик планда шу йил учун белгиланганидан 3 миллиард куб метр кўпдир. Умуман 1983 йилда газ қазиб олиш 29,5 миллиард куб метр миқдорида кўпайтирилади.

1983 йил плани қурилиш министрликлари, нефть ва газ саноати ходимлари олдига капитал қурилишнинг катта ҳажми билан боғлиқ бўлган мураккаб вазифаларни қўймоқда.

Кўмир қазиб чиқариш 2,3 миллион тонна кўпайиб, 723 миллион тоннага етади. Аммо пландаги ўсиш беш йиллик планнинг 1983 йил учун белгиланган топшириқлари даражасига чиқиб олиш имконини бермайди.

Конструкция материаллари ишлаб чиқарувчи тармоқлар комплексида қора ва рангли металлургия ҳамда химия саноати алоҳида муҳим ўрин олади.

1983 йилда қора металларнинг тайёр прокатини ишлаб чиқаришни 106,5 миллион тоннага етказиш ёки 1982 йилга нисбатан 2,5 миллион тонна кўпайтириш белгиланди. Бунда металл маҳсулотларининг тежамли турларини ишлаб чиқаришни энг юксак суръатлар билан ўстириш кўзда тутилмоқда.

Рангли металлургияда алюминий, мис, никель ва бошқа рангли металлар ишлаб чиқаришни ишлаб турган қувватлардан яхшироқ фойдаланиш ва янги ишлаб чиқариш қувватларини ўзлаштириш, руда базасини ривожлантириш, хом ашёни комплекс қайта ишлаш ва иккиламчи ресурслардан янада тўла-тўкис фойдаланиш ҳисобига ўстириш мўлжалланмоқда.

Халқ хўжалигининг барча тармоқларини техника билан қайта қуроллантириш суръатлари ва даражаси биринчи навбатда маълумки машинасозлар ишининг натижаларига боғлиқдир. Ишлаб чиқариладиган машиналар сифатини ошириш, ғоят серунум ва тежамли техника ишлаб чиқаришни устун даражада ўстириш, машина-ускуналарнинг металл сарфини камайтириш 1983 йилда машинасозликни ва металлсозликни ривожлантиришнинг энг муҳим йўналиши бўлади.

Халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни талай даражада ўстириш кўзда тутилган.

Енгил саноатда 1982 йилга нисбатан ишлаб чиқаришни 2,7 процент ўстириш мўлжалланмоқда. Аҳолига жуда манзур бўлаётган газламалар, кийим-кечак, пойабзал хиллари яхшиланади ва кўпайтирилади. Кўрпа-тўшак, чойшаблар, аралаш газламалардан плашчлар, пальто ва курткалар, спорт пойабзали ишлаб чиқариш анча оширилади.

Партиямизнинг социал проблемаларни биринчи навбатда ҳал этишга ва халқ фаровонлигини ўстиришга қаратилган бош йўли 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган ва КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленуми маъқуллаган Озиқ-овқат программасида ўз ифодасини топди, деди сўнгра Н. К. Байбаков. Бу кўп қиррали тармоқ программаси партия иқтисодий стратегиясининг ғоят муҳим таркибий қисмидир. Умумий пировард мақсад — аҳолини барча турдаги озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш, овқатланиш структурасини жуда яхшилаш мақсадига эришиш йўлида қишлоқ хўжалиги ҳамда у билан боғлиқ саноат, транспорт, тайёрлаш, савдо тармоқларининг куч-ғайратларини бирлаштиришни кўзда тутувчи комплекс ёндошув ана шу программанинг ўзига хос хусусиятидир.

Агросаноат комплекси тармоқларини ривожлантириш, уларни техника ва маблағ билан таъминлаш юзасидан 1983 йилги план беш йиллик план ҳамда Озиқ-овқат программаси топшириқларига мувофиқ ишлаб чиқилган.

Умуман агросаноат комплекси тармоқларини ривожлантиришга салкам 47 миллиард сўм капитал маблағ ёки шу йилдагига қараганда 4,3 процент кўп маблағ сарфланади.

1983 йилда қишлоқ хўжалигининг ялпи маҳсулоти 137,3 миллиард сўмликни ташкил этади ва 1982 йилга нисбатан 13 миллиард сўмлик ёки 10,5 процент ортади.

Деҳқончилик маҳсулотлари етиштириш ва харид қилиш ҳажмлари асосан беш йиллик планнинг 1983 йилги топшириқлари даражасида кўзда тутилган.

Бироқ чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва харид қилиш, шунингдек Умумиттифоқ фондига гўшт ва сут етказиб бериш ҳажмлари беш йиллик планнинг шу йилги топшириқларидан бир мунча паст қилиб белгиланди. Бу эса асосан бу йил ембоп дон камроқ олинганлигига боғлиқдир.

Планда колхозчилар, ишчилар ва хизматчиларнинг шахсий ёрдамчи хўжаликларини янада ривожлантириш мўлжалланади. Бундай хўжаликларга зарур асбоб-анжомлар ем-хашак, чўчқа болалари, жўжалар, ўғит сотиб олишда, шунингдек томорқа участкаларига ишлов бериш ва ортиқча маҳсулотларни сотишда имкони борича ёрдам берилади.

Министрликлар, идоралар ва иттифоқдош республикалар ўзларига бўйсунувчи корхоналар ва ташкилотлар ҳузурида агроцехлар бунёд этишни бутун чоралар билан кенгайтиришлари зарур.

Озиқ-овқат программасини амалга оширишда озиқ-овқат саноатига муҳим роль ажратилган.

1983 йилда гўшт етиштириш 6,1 процент, мол ёғи — 8,4 процент, пишлоқ — 6,8 процент, консервалар 4 процент кўпаяди.

Докладчи транспорт ва алоқа органларини ривожлантириш истиқболларига батафсил тўхталиб ўтди.

СССРнинг иқтисодий потенциалини кўпайтириш, халқ хўжалигининг асосий фондларини янгилаш капитал маблағлар ҳажмига ва улардан фойдаланиш самарадорлигига ҳал қилувчи даражада боғлиқдир, деди сўнгра докладчи.

1983 йилги планда қувватлар ва объектларни ишга туширишни жадаллаштиришга алоҳида эътибор берилган. Давлат капитал маблағлари ҳисобига жами қиймати 125,4 миллиард сўмлик асосий фондларни ишга тушириш кўзда тутилган. Бу эса 1983 йилнинг охирларига бориб битказилмаган қурилишни камайтириш ва бундай қурилишни капитал маблағлар йиллик ҳажмининг 1982 йилдаги 85 проценти ўрнига 78 процентига етказиш имконини беради.

1983 йилда илмий-тадқиқотлар ва лойиҳа-конструкторлик ишларини янада ривожлантириш, экономикани интенсив ривожлантириш йўлига ўтказиш ҳамда ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш имконини берадиган фан ва техника ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этиш кўламларини кенгайтириш мўлжалланмоқда.

Илмий-тадқиқот ишларини пул билан таъминлашга 25,5 миллиард сўм ёки 1982 йилдагига қараганда 6,2 процент кўп маблағ сарфланади.

1983 йилда йирик социал проблемаларни ҳал этиш ва совет халқининг моддий ҳамда маданий турмуш даражасини ошириш юзасидан КПСС XXVI съезди белгилаган тадбирларни амалга ошириш давом эттирилади. Халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш ҳажмини ошириш, миллий даромадда истеъмол фонди улушини кўпайтириш келгуси йилда аҳоли жон бошига ҳисоблаганда реал даромадни 3 процент ошириш имконини беради, ҳолбуки беш йилликнинг дастлабки икки йилида реал даромаднинг ўртача йиллик ўсиши 1,8 процент бўлган эди. Ижтимоий истеъмол фондлари бир йил ичида 4,7 процент кўпайиб, 134 миллиард сўмни ташкил этади.

Ишчи ва хизматчиларнинг ўртача ойлик иш ҳақини 180,4 сўмгача ёки 1982 йилга нисбатан 1,9 процент, колхозчиларнинг меҳнатига тўланадиган ҳақни ойига 130 сўмгача етказиш ёки 1982 йилга нисбатан 2,1 процент ошириш мўлжалланмоқда.

Планда халқнинг турмуш даражасини ошириш учун 3,4 миллиард сўм, шу жумладан меҳнатга ҳақ тўлаш соҳасидаги тадбирлар учун икки миллиард сўмдан кўпроқ қўшимча харажатлар ҳисобга олинган. 1983 йилда ана шу маблағлар ҳисобига Сибирь, Узоқ Шарқ, Урал районларида, РСФСРнинг Марказий-Қоратупроқ районида ва Ноқоратупроқ зонасида жойлашган совхозлар ва давлатга қарашли бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари раҳбар ходимларининг, мутахассислари ва хизматчиларининг мансаб окладлари оширилади. Мазкур корхоналарда ушбу хўжаликдаги узлуксиз иш стажи учун маошга қўшимча ҳақ жорий этилади ва чорвадор ишчиларга қўшимча отпуска белгиланади. Урал ва Қозоғистоннинг кўпчилик областларидаги совхозларнинг ва давлатга қарашли бошқа қишлоқ хўжалик корхоналарининг ходимлари иш ҳақига район коэффициентлари жорий этилади, шунингдек КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг Озиқ-овқат программасини бажаришга доир қарорларига мувофиқ бошқа тадбирлар амалга оширилади.

Болали оилаларга давлат ёрдами кучайтирилади. Мамлакатнинг бутун территориясида ишловчи оналарга бола бир ёшга тўлгунга қадар уни боқиш учун қисман ҳақ тўланадиган отпуска ва бола туғилиши муносабати билан бир йўла нафақа бериш жорий этиб бўлинади. Киши бошига ҳисоблаганда ўртача даромади ойига 75 сўмгача бўлган кам таъминланган оилаларнинг болаларига ҳар ойлик нафақа тўлаш СССРнинг Узоқ Шарқ, Сибирь ва Шимол районларига жорий этилади. Пионер лагерларига бериладиган путёвкаларга ҳақ тўлашда қўшимча имтиёзлар белгиланади.

Меҳнаткашларнинг социал таъминоти соҳасида бир қанча тадбирлар амалга оширилади.

1983 йилда давлат ва кооператив савдосининг чакана товар обороти 5,4 процент кўпайиб, 314,6 миллиард сўмликни ташкил этади.

Аҳолига кўрсатиладиган маиший хизмат йиллик ҳажми 6,8 процент, шу жумладан қишлоқ жойларда 8,2 процент ортади.

Аввалги йилларда бўлгани каби 1983 йилда ҳам уй-жой қурилиши кенг кўламда олиб борилади. Пул билан таъминлашнинг барча манбалари ҳисобига жами саҳни 106,6 миллион квадрат метр бўлган уй-жой биноларини фойдаланишга топшириш мўлжалланмоқда, бу эса беш йиллик планнинг шу йилги топшириғидан ошиб кетади.

Депутат 1983 йилда маорифни, олий ва ўрта махсус таълимни, соғлиқни сақлашни ривожлантириш тўғрисида гапирди.

Докладчи 1983 йилда табиатни муҳофаза қилиш тадбирларини амалга ошириш учун жами 1,9 миллиард сўм давлат капитал маблағи сарфланажагини қайд этди.

Бизнинг кўпмиллатли давлатимизда, деди Н. К. Байбаков, ҳар бир республиканинг экономикаси умумиттифоқ меҳнат тақсимотида муҳим ўринни эгалламоқда, мамлакатнинг миллий бойлигига тобора салмоқли ҳисса қўшмоқда.

1983 йилги планда барча иттифоқдош республикаларни ва иқтисодий районларни иқтисодий ҳамда социал жиҳатдан тобора ривожлантириш кўзда тутилади.

Докладчи ташқи иқтисодий алоқаларни ривожлантириш тўғрисида гапириб, планли совет экономикаси жаҳон социалистик системаси экономикасининг етакчи бўғини сифатида ривожланиб бораётганини таъкидлади. Қардош социалистик мамлакатлар билан ўзаро манфаатли савдо-сотиқ, иқтисодий ва илмий-техникавий алоқалар йил сайин мустаҳкамланиб бормоқда.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши XXXVI сессиясининг шу йил июнида Будапештда бўлиб ўтган мажлиси қарорлари социалистик мамлакатлар ҳамкорлигини мустаҳкамлаш йўлидаги янги қадам бўлди. Шу мажлис чоғида халқаро шароитлар ҳам, шунингдек социалистик ҳамдўстликнинг ривожланиш мантиқи, етук иқтисодий проблемаларни ҳал этиш ва рўй бераётган қийинчиликларни бартараф қилиш зарурати ҳам социалистик иқтисодий интеграцияни ҳар томонлама чуқурлаштиришни талаб қилаётганлиги тасдиқланди. Сессия 1986-1990 йилларга мўлжалланган халқ хўжалик планларини мувофиқлаштириш программаси деб аталган принципиал муҳим ҳужжатни маъқуллади.

1983 йилда Совет Иттифоқининг социалистик мамлакатлар билан савдоси 7,7 процент кўпаяди, СССРнинг ташқи савдо оборотида социалистик мамлакатларнинг улуши эса қарийб 58 процентга етади.

Капиталистик мамлакатлар билан савдо ҳажми 1983 йилда беш йиллик план топшириқларидан бирмунча юқори қилиб планлаштирилмоқда.

Совет Иттифоқи ривожланаётган кўпгина мамлакатларга саноат корхоналари ва бошқа объектлар қурилишига кўмаклашишни давом эттираверади.

Пировардида Н. К. Байбаков бундай деди:

1983 йилда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат планини Олий Совет қабул қилиши, унинг муваффақиятли бажарилиши КПСС XXVI съезди ўртага қўйган вазифаларни ҳал этишда муҳим роль ўйнайди.

Социалистик мусобақани кенг авж олдириш асосида жамиятнинг жамики кучи мамлакатнинг ишлаб чиқарувчи кучларини янада юксалтиришга ва халқ фаровонлигини оширишга сафарбар этилсин. Хўжалик ва ташкилотчилик фаолиятини доимо такомиллаштириш, халқ хўжалигининг ҳамма бўғинларида давлат интизомини кучайтириш ишлаб чиқаришнинг мавжуд резервларини ишга солиш имконини беради. Министрликлар, идоралар, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари, барча меҳнат коллективлари бутун куч-ғайратини меҳнат унумдорлигини бутун чоралар билан оширишга ва иш сифатини яхшилашга, техника тараққиётини жадаллаштириш ва иқтисодий тежашга қаттиқ риоя этишга қаратишлари керак. Совет халқи Ленин партияси раҳбарлигида 1983 йилда ҳам Ватанимизни иқтисодий ва социал жиҳатдан ривожлантиришда янги катта муваффақиятларга эришишига шак-шубҳа йўқ. (**Қарсаклар**).

(ТАСС).

***Қисқартириб босилмоқда. Докладнинг тўлиқ тексти «Правда» ва «Известия» газеталарида эълон қилинмоқда.**

Орбитадан янгиликлар

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 23 ноябрь. (ТАСС). Совет космонавтлари Анатолий Николаевич Березовой билан Валентин Витальевич Лебедевнинг рекорд даражадаги узоқ муддатли парвози давом этмоқда.

Бугун орбитал комплекс экипажи навбатдаги медицина кўригидан ўтказилади. Юрак-томир системасининг ҳолати ҳар томонлама текшириб кўрилади, дозаланган жисмоний зўриқиш ва гидростатик босим ҳаракатини эслатувчи ҳаракат таъсирида қон айланишининг қандай ўзгариши аниқланади. Космонавтлар тана массасини ўлчаб кўрдилар, вазнсизлик ҳолатида унчалик ишлатилмайдиган мушакларнинг ҳолатини чамалаб кўрдилар ва бир қанча биохимик тадқиқотларни бажардилар.

Космосда турли ярим ўтказгич материаллар ишлаб чиқаришга мўлжалланган «Корунд» янги технология аппаратини ишлатишга тайёргарлик ишлари тугалланди. Ўн иккита нусха билан бирин-кетин ишлашга мўлжалланган электр иситгич печи ва автоматика блокларидан иборат бу аппарат станцияни одам бошқарадиган режимда учиришдагина эмас, шу билан бирга олдиндан экипаж белгилаб қўйган программага мувофиқ учувчисиз учириладиган участкада ҳам космик материалшунослигига оид экспериментларни бажариш имконини беради. Ўтган кунларда «Корунд» аппаратида кадмий селениди ва индий антимонидининг яхлит кристалларидан тажриба намуналари ҳосил қилиб олинди.

Медицина контроли маълумотларига кўра, Анатолий Березовой билан Валентин Лебедевнинг сиҳат-саломатлиги ва кайфияти яхши.

«Салют-7» — «Союз-Т-7» — «Прогресс-16» орбитал комплексининг учиши нормал давом этмоқда.

ЎНИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ЕТТИНЧИ СЕССИЯСИ

СССРнинг 1983 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ҲАҚИДА ВА СССРнинг 1981 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИНИНГ ИЖРОСИ ТЎҒРИСИДА

СССР молия министри депутат В. Ф. ГАРБУЗОВ доклади

Юбилей йилида мамлакат ўн биринчи беш йиллик топшириқларини амалга оширишда муҳим қадам қўйди, деди В. Ф. Гарбузов. Миллий даромад 460 миллиард сўмни ташкил қилади ва 9 миллиард сўм ортади. Бир йилда тахминан 20 миллиард сўмликдан кўпроқ саноат маҳсулоти ишлаб чиқарилади. Бу ўсишнинг асосий қисми меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига таъминланади.

КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленуми қарорларига мувофиқ СССРнинг Озиқ-овқат программаси амалга оширила бошланди. Бу йил бир қанча районларда қишлоқ хўжалиги учун об-ҳаво шароитлари одатдагидек бўлмаганлигига қарамай, мамлакатда кўп хил озиқ-овқат маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга эришилди.

Моддий ишлаб чиқаришда эришилган даража халқ фаровонлигини муттасил юксалтириб бориш учун замин яратади.

СССРнинг 1982 йилги Давлат бюджети даромадлар бўйича планга нисбатан 102,2 процент қилиб, харажатлар бўйича 100,7 процент қилиб бажарилмоқда.

Совет халқи беш йилликнинг икки йилини мамнуният билан якунламоқда, партиянинг иқтисодий сиёсати муттасил амалга ошириб борилмоқда, мамлакатимиз КПССнинг XXVI съезди белгилаб берган ленинча тўғри йўлдан бормоқда.

КПСС Марказий Комитетининг сессия арафасида бўлиб ўтган Пленуми КПСС XXVI съездининг мамлакат олдига қўйган планларини амалга ошира боришда ниҳоятда муҳим сафарбар этувчи роль ўйнайди. Пленум қарорида, ўртоқ Ю. В. Андропов нутқида муҳим-муҳим халқ хўжалиги проблемалари юзасидан принципиал йўл-йўриқлар берилди, келгуси йиллардаги сиёсий ва ташкилотчилик ишларининг асосий йўналишлари белгиланди.

СССРнинг 1983 йилги Давлат бюджети халқ хўжалигини ривожлантиришнинг туб масалаларига оид партия XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумларининг қарорларига ва Л. И. Брежневнинг кўрсатмаларига асосланиб ишлаб чиқилди. Бюджет Давлат планига мувофиқ тузилган бўлиб, экономика ва халқ фаровонлигини янада юксалтиришни, мамлакатнинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлашни зарур маблағлар билан таъминлайди.

СССР Олий Советининг тасдиғига ҳавола этилаётган бюджет даромадлар бўйича 354 миллиард сўмдан, харажатлар бўйича 353,8 миллиард сўмдан иборат. Даромадлар ҳаражатлардан 0,2 миллиард сўм миқдорида ортади.

Халқ хўжалигини пул билан таъминлаш корхоналарнинг ўз маблағлари ва банкларнинг кредитларини ҳисобга олган ҳолда шу йилга нисбатан 16,1 миллиард сўм ортади ва жами 349,3 миллиард сўмга етади. Бу катта ресурслар экономика етакчи тармоқлари моддий-техника базасини кенгайтириш ва мустаҳкамлашга, халқ хўжалигидаги мутаносибликларни яхшилашга имкон беради.

Миллий даромаднинг пландаги бутун ўсиши истеъмол фондини оширишга сарфланади. Шу фонднинг миллий даромаддаги ҳиссаси беш йиллик бошидаги 75,3 процентга нисбатан 76,3 процентга қадар кўтарилади.

КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленумида қишлоқ хўжалик ходимлари меҳнатига ҳақ тўлашни яхшилаш борасида кўрилган чораларни амалга оширишга зарур маблағлар ажратилади. Болали оилаларга давлат ёрдамини кучайтиришни давом эттириш кўзда тутилади. Ишлайдиган оналарга боласи бир ёшгача етгунига қадар уйга қараб туриш учун қисман ҳақ тўланадиган отпуска беришни ва бола туғилганида аёлларга бир йўла нафақа тўлашни бутун мамлакат территориясида жорий этиш ниҳоясига етказилади. Белгиланган социал тадбирлар орасида битта корхонада камида 25 йил (боласи бўлган аёллар учун 20 йил) ишлаган кишиларнинг пенсия таъминоти юзасидан, пионер лагерларига бериладиган йўлланмалар ҳақини тўлаш юзасидан қўшимча имтиёзлар ҳам бор. 1983 йилдан бошлаб умумий таълим мактабларининг ҳамма ўқувчилари, шу жумладан X—XI синфларнинг ўқувчилари бепул дарсликлар билан таъминланади.

Халқ фаровонлигини юксалтириш борасида беш йиллик марказлашган тадбирларига давлатнинг жами ҳаражатлари шу йилги 3,9 миллиард сўм ўрнига 1983 йилда 7,3 миллиард сўмни ташкил қилади.

Мамлакатимизда уй-жой проблемаси изчиллик билан ҳал этилмоқда. 1983 йилда 106,6 миллион квадрат метр саҳнли шинам уй-жойларни қуриш кўзда тутилади, булар тахминан 10 миллион кишининг уй-жой шароитларини яхшилайди.

Илмий тадқиқотларни маблағ билан таъминлашга 25,5 миллиард сўм ажратилади. Бу харажатлар шу йилга нисбатан 6,2 процент ортади. Бу миллий даромадни ўстириш юзасидан кўзда тутилаётган суръатдан анча юқоридир.

Атроф муҳитни муҳофаза қилиш, табиатдан мақбул тарзда фойдаланишга ҳамма манбалар ҳисобидан 8 миллиард сўмдан кўпроқ маблағ сарфланади.

План ва бюджетда КПСС XXVI съездининг ижтимоий — сиёсий тузумларидан қатъий назар ҳамма давлатлар билан Совет Иттифоқининг ҳар томонлама иқтисодий ҳамкорлик қилиш йўли акс эттирилган.

Саноатни пул билан таъминлашга 177,8 миллиард сўм — моддий соҳага бериладиган жами маблағнинг тахминан ярми ажратилади.

Оғир саноат эҳтиёжларига барча манбалар ҳисобидан 151,7 миллиард сўм сарфланади, енгил саноат, озиқ-овқат саноати, гўшт-сут саноати, балиқ хўжалигини, шунингдек маҳаллий саноатни ривожлантиришга 26,1 миллиард сўм сарфлаш мўлжалланади.

Саноат ишлаб чиқаришини ривожлантириш ва такомиллаштиришга сарфланадиган давлат капитал маблағларини илдам ўстириш кўзда тутилади. 1983 йилда бу маблағлар 63, 6 миллиард сўмга етади ва 15 процент кўпаяди.

Ниҳоятда тежамкорлик, ҳамма ерда ва ҳамма ишда тежамкорлик — партия бизнинг олдимизга қўяётган энг муҳим хўжалик ва сиёсий вазифадир. 1983 йилда маҳсулот таннархини 0,3 процент арзонлаштириш мўлжалланади.

Темир йўл транспорти, денгиз, дарё транспорти ва бошқа хил транспорт ишлаб чиқариш базасини, шунингдек алоқа корхоналарини ривожлантиришга 28,9 миллиард сўм ажратилади.

Министр агросаноат комплексини пул билан таъминлаш масалаларига тўхталиб, 1983 йилда Озиқ-овқат программасининг топшириқларига қатъиян мувофиқ равишда ана шу масалага каттагина ресурслар ажратилаётганлигини айтди. Унинг жами ҳажми 126,9 миллиард сўмга етади.

Агросаноат тармоқларини пул билан таъминлашга 47 миллиард сўмга яқин маблағ бериш мўлжалланади ва шу йилга нисбатан 3,7 процент ортади. Қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга жами харажатлар колхозларнинг маблағларини ҳам қўшиб ҳисоблаганда 98,6 миллиард сўм бўлади.

Бюджетда 1983 йилнинг 1 январидан бошлаб қорамол, чўчқанинг, сут, дон, қанд лавлаги, картошка, сабзавот ва бошқа маҳсулотларнинг харид нархларини оширишга 16 миллиард сўм ажратилади.

Партия ва давлат агросаноат комплексига сарфланадиган катта-катта моддий ва молиявий ресурслар мумкин қадар қисқа муддат ичида самара бериб, мамлакатга салмоқли ва юқори сифатли қўшимча озиқ-овқат маҳсулотлари келтиришини назарда тутади.

Докладчи капитал қурилиш экономиканинг ҳал қилувчи участкаларидан бири эканлигини таъкидлаб, 1983 йилда халқ хўжалигини пул билан таъминлаш жами ҳажми 144,8 миллиард сўмни, шундан давлат капитал маблағлари —124,2 миллиард сўмни ташкил этишини маълум қилди.

План ва бюджетда янги қурилишлар кўламини чеклаш ва ишга тушириладиган ҳамда бошлаб қўйилган объектларни қуриб битказиш учун ресурсларни мумкин қадар кўпроқ йиғиш кўзда тутилган. Сарфланадиган маблағ ҳажми пудратчи қурилиш ташкилотларининг моддий-техника ва молиявий ресурслари, қувватлари билан мувофиқлантирилиши зарурлигига эътибор жалб қилинди. Шу мақсадда ўтган йилларга нисбатан 1983 йилда капитал маблағлар плани билан бир вақтда пудрат ишлари плани ҳам тасдиқланади.

Савдо-сотиқ ва маиший хизматни пул билан таъминлаш тўғрисидаги қисмда 1983 йилда давлат ва кооперация савдосини пул билан таъминлашга 6,6 миллиард сўм ажратилганлиги айтилган. Чакана товар обороти 314,6 миллиард сўм бўлиб, шу йилга нисбатан 5,4 процент ортади. Маиший хизмат ҳажми 9,2 миллиард сўмга етади ва 1982 йилга нисбатан 6,8 процент кўпаяди.

СССРнинг Давлат бюджетида социал-маданий муассасаларни ва тадбирларни янада ривожлантиришга 114,1 миллиард сўм ажратиш кўзда тутилган. Бундан ташқари давлат ва колхоз кооперация корхоналари ҳамда ташкилотлари социал-маданий тадбирлар учун 27 миллиард сўмдан ортиқ ўз маблағларини сарфлайди. 795 минг ўринли янги мактаблар қурилади. 536,2 минг ўринли болалар боғчалари ва ясліларини ишга тушириш мўлжалланади.

План ва бюджетда халқ хўжалиги учун кадрлар тайёрлаш масалаларига катта эътибор берилган.

ВЦСПС ихтиёрида бўлган давлат социал страхованиесининг бюджети СССР Давлат бюджетига ҳаражатлар бўйича 43,5 миллиард сўм, таққослама шартларнинг ўсиши 6,4 процент қилиб белгиланган. Бу малағлар пенсия ва нафақалар тўлашга, санаторий-курортда даволаниш ва дам олиш базаларини ривожлантиришга сарфланади.

Коммунистик бунёдкорлик ва ер юзида тинчликни сақлаш —партиямиз ва давлатимиз сиёсатининг икки асосий ўзаро боғлиқ мақсадларидир, деди докладчи. Халқаро кескинлик ғоят кучайган шароитда давлатимиз ленинча тинчлик йўлида қаттиқ ва оғишмай турибди.

Шу билан бирга жаҳон майдонидаги ҳозирги вазият бизни мамлакатимизнинг мудофаа қобилиятини тегишли даражада сақлаш борасида чоралар кўришга мажбур этади. Давлатимиз совет халқи, унинг дўстлари ва иттифоқчилари хавфсизлигини таъминлаш учун мутлақо зарур бўлганидан ортиқча бирон сўмни ҳам мана шу мақсадларга сарфламаяпти ва бундан буён ҳам шундай қилади. СССРнинг 1983 йилги Давлат бюджетида мамлакат мудофаасига 17,05 миллиард сўм сарфлаш кўзда тутилган бўлиб, бу пул бюджет харажатларининг 4,8 процентини ташкил қилади.

Иттифоқдош республикаларнинг 1983 йилги Давлат бюджетлари қуйидагича бўлади:

	(млн. сўм)
РСФСР	74254
Украина ССР	24082
Белоруссия ССР	5731
Ўзбекистон ССР	6540
Қозоғистон ССР	9340
Грузия ССР	2385
Озарбайжон ССР	2424
Литва ССР	2702
Молдавия ССР	1950
Латвия ССР	1860
Қирғизистон ССР	1644
Тожикистон ССР	1367
Арманистон ССР	1624
Туркманистон ССР	1192
Эстония ССР	1258

СССРнинг Давлат бюджетига иттифоқдош республикаларнинг бюджетлари жами 138,4 миллиард сўм миқдорида, шу йилга нисбатан 3,1 миллиард сўм ортиқ қилиб киритилган.

Иттифоқдош республикаларнинг халқ хўжалигига бюджет ва бошқа манбалардан 129,1 миллиард сўм сарфланади. Бу пул давлатнинг шу мақсадларга қиладиган барча ҳаражатларининг 37 процентини ташкил этади. Ажратиладиган ресурслар СССРнинг Озиқ-овқат программасини амалга ошириш, аҳоли учун ишлаб чиқариладиган молларни анча кўпайтириш, уй-жой, маданий-маиший қурилиш ва ободонлаштириш учун мўлжалланган.

СССР Министрлар Совети СССРнинг 1981 йилги Давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги ҳисоботни сессиянинг тасдиғига ҳавола этади. Бюджет даромадлар бўйича 102,7 процент ва харажатлар бўйича 99,4 процент қилиб бажарилган.

Келгуси йил, деди пировардида В. Ф. Гарбузов, партия билан халқнинг бунёдкорлик фаолиятида муҳим бир босқич бўлиб қолади. План ва бюджетда белгиланаётган топшириқлар тиғиз топшириқлардир. Лекин улар реал, иқтисодий замини мустаҳкам топшириқлардир. 1983 йил коммунистик бунёдкорликда янги-янги зафарлар ва ютуқлар билан нишонланишига шак-шубҳа йўқ. (Қарсаклар).

(ТАСС).

*) **Қисқартириб босилмоқда. Докладнинг тўлиқ тексти «Правда» ва «Известия» газеталарида эълон қилинмоқда.**

● ТОШКЕНТДАГИ 1-уйсозлик комбинатининг 2-қурилиш бошқармаси бунёдкорлари Юнусобод массивида бир неча кўп қаватли турар-жой биноларини қуриб битказдилар. Яқинда бошқарма азаматлари 250 квартирали янги объектни фойдаланишга топширишди.

СУРАТДА: (чапдан) бошқарма илғорларидан электр пайвандчи О. Усмонов, монтажчи К. Мамажонов, бригада бошлиғи Л. Килез ва бетончи А. Сироткин.

А. Тўраев фотоси.

ТОШКЕНТ–ЖИЗЗАХ–ИВАНОВО

МУСОБАҚА ДАВОМ ЭТМОҚДА

МУСОБАҚАДОШ ОБЛАСТЛАР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ АЙРИМ ТАРМОҚЛАРИНИНГ 1982 ЙИЛ ЯНВАРЬ—ОКТЯБРИДАГИ АСОСИЙ ИШ КЎРСАТКИЧЛАРИ

	Тошкент	Жиззах	Иваново
САНОАТ			
Ишлаб чиқаришнинг ўсиш суръатлари—процент ҳисобида	104,5	102,8	98,6
Реализация планининг бажарилиш проценти	101,7	103,2	101,7
Пландагидан ташқари реализация қилинган маҳсулот—миллион сўмлик	88,8	7,8	99,0
Маҳсулот реализацияси планини бажармаган корхоналар сони	9	4	33
Саноат ишлаб чиқариш ходимлари сонининг ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан ўзгариши — процент ҳисобида	101,0	110,5	98,6
Меҳнат унумдорлиги планининг бажарилиш проценти	102,3	105,1	102,9
Меҳнат унумдорлигининг ўсиш суръатлари—процент ҳисобида	103,4	93,0	99,9
Меҳнат унумдорлиги бўйича планни бажармаган корхоналар сони	11	6	44
Барча турдаги калава ишлаб чиқариш—минг тонна	13,2	0,3	249,4
Калава ишлаб чиқариш планининг бажарилиш проценти	90,0	93,9	101,3
Барча турдаги газлама ишлаб чиқариш — миллион погон метр	139,2	—	1747,2
Газлама ишлаб чиқариш планининг бажарилиш проценти	89,8	—	101,1
ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ			
Асосий чорвачилик маҳсулотларини харид қилиш йиллик планининг бажарилиш проценти, барча категориядаги хўжаликларда пландагидан ташқари харид қилинганлари ҳам ҳисобга киради:			
Чорва ва парранда	94,6	86,6	82
Сут	91,4	94,4	82
Тухум	84,0	91,7	87
Колхозлар ва совхозларда 1982 йилнинг январь—октябрида чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва чорванинг маҳсулдорлиги:			
Тирик вазнда сўйиш учун топширилган асосий чорва ва парранда турлари — минг тонна	39,0	16,2	47,9
1982 йилнинг январь—октябрида 1981 йилнинг январь—октябрига нисбатан процент ҳисобида	104,8	106	104
Соғиб олинган жами сут — минг тонна	144,1	32,0	244,0
1982 йилнинг январь—октябрида 1981 йилнинг январь—октябрига нисбатан процент ҳисобида	103,0	108	110
Товуқ тухуми етиштириш — миллион дона	263,2	36,3	316,1
1982 йилнинг январь—октябрида 1981 йилнинг январь—октябрига нисбатан процент ҳисобида	103,6	108	98
Ҳар бир соғин сигирдан соғиб олинган ўртача сут миқдори—килограмм	3042	2212	1579
1982 йилнинг январь—октябрида 1981 йилнинг январь—октябрига нисбатан процент ҳисобида	101	101	110
Ҳар бир товуқдан олинган ўртача тухум миқдори—дона	140	141	182
1982 йилнинг январь—октябрида 1981 йилнинг январь—октябрига нисбатан процент ҳисобида	100	93	95
КАПИТАЛ ҚУРИЛИШ			
Давлат капитал маблағлари ҳисобига амалга оширилгани — процент ҳисобида:			
Капитал маблағ сарфлаш планининг бажарилиши	95	100	90
Қурилиш-монтаж ишлари планининг бажарилиши	92	101	88
Уй-жой қурилишига капитал маблағ сарфлаш (йиллик планга нисбатан)	87	82	70
САВДО			
Давлат ва кооператив савдоси товар обороти планининг бажарилиши, умумий овқатланиш ҳам ҳисобга киради — процент ҳисобида	100,2	100,6	98,2
Шу жумладан, чакана тармоқ товар обороти	100,1	100,9	98,2
Умумий овқатланиш товар обороти	101,2	97,7	98,4
АҲОЛИГА МАИШИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ			
Маиший хизмат кўрсатиш ҳажми планининг бажарилиши—жами процент ҳисобида	101,0	101	100,8
Шу жумладан, шаҳарларда	101,1	103	101,0
Қишлоқларда	108	100,7	98,0

СЕРҚУЁШ РЕСПУБЛИКАМИЗДА

● СМОЛЕНСК областига, Дорогобуж шаҳрига Намангандан энг яхши нав қовунлар жўнатилди. Икки вагон қовун ортган кооператорлар шу адресга сара мевалар, сабзавот полиз маҳсулотларини биринчи марта жўнатаётганлари йўқ: чунки Наманган шаҳри Дорогобуж ишчилари билан дўстлик алоқаси ўрнатган. Дорогобужлик ишчилар область маркази корхоналари учун энг янги машина-ускуналар жўнатиб турибдилар.

● БУНДАН буён Термиз аҳолиси Бутуниттифоқ телевидениесининг иккинчи программасини бемалол кўришлари мумкин. Бу ерда Жарқўрғондан реле линияси орқали тасвирни қабул қилиб оладиган янги передатчик ишлай бошлади. Ҳозир Сурхондарёнинг бошқа аҳоли пунктларида ҳам Москванинг иккала программасини кўриш имконини берадиган қўшимча аппаратлар монтаж қилинмоқда.

● ЧУСТДАГИ автомобилларга техника хизмати кўрсатувчи станция турли маркадаги машиналарни ремонт қилмоқда. — Бу ерда энг янги машина-механизмлари бўлган катта комплекс ўрнатилди, замонавий цехлар қурилди. Улар янгича жиҳозланди. Станция асбоб-ускуналари парки ғилдиракларни созлайдиган стендлар, кўтаргичлар, турли станоклар билан тўлдирилди. Станция ишлай бошлагандан бери ўтган беш йил давомида автомобилчиларга корхона кўрсатаётган хизмат ҳажми ўн баравар кўпайди.

● ҚАРШИда қурилаётган матбуот уйида полиграфия машиналари монтаж қилина бошланди. Матбуот уйи «Қўриқ пойтахти»даги янги жамоат маркази комплексига киради; бу ерда область газеталари редакциялари, босмахона, нашриёт корхоналари жойлашади. Газ химияси индустриясининг навқирон шаҳри Муборакда типовой лойиҳа асосида яна бир матбуот уйи бунёд этилмоқда.

● ЧУСТ механизациялашган кўчма колоннаси ғишт заводининг қуввати икки ярим баравар оширилди. Корхонани реконструкция қилиш тугалланди. Эндиликда корхона йилига 5 миллион дона ғишт ишлаб чиқара олади. Айни вақтда завод ҳузурида оҳак цехи қурилиб, фойдаланишга топширилди. Бу ерда ҳар йили 2 минг тонна оҳак ишлаб чиқарилади.

● ХОВОС районида Ватанимиз юбилейи арафасида СССР 60 йиллиги номли янги совхоз ташкил этилди. Хўжалик область колхоз ва совхозларига озуқа етказиб берадиган бўлади. Янги совхоз деҳқонлари мелиораторлардан маккажўхори, рапс ва беда етиштириш учун 500 гектар ер олдилар. Келгуси йил вегитацияси учун ерларни тайёрлаш билан бир қаторда 200 бош қора мол боқишга мўлжалланган чорвачилик комплекси ва 750 тонна озуқа сиғадиган силос омбори қурилмоқда.

● ЯНГИЙЎЛДАГИ ғишт заводида ғишт пиширишда чиқинди газлардан қайта фойдалана бошланди. Бу ерда печлардан қуритиш бўлимига иссиқлик трассаси ўтказилди. Тайёр маҳсулотни чиқариш учун эндиликда қўшимча иссиқлик энергияси сарфлашга эҳтиёж қолмади: ишлаб чиқаришнинг энергетика чиқиндилари бунда қўл келди. Формовка цехини иситиш учун корхонанинг бошқа участкаларига ҳам, шунингдек душхоналарни иситиш учун ҳам иссиқ ҳаво юборилмоқда.

(ЎзТАГ).

ҚИШЛОҚЛАРГА КЎРК БАҒИШЛАБ

«ҚИШЛОҚ ҚУРИЛИШИ» КОНКУРСИГА

ЎТГАН йилги план ва топшириқларни ортиғи билан бажарган эдик. Ютуқлар олдида эсанкираб қолмаслик коллективимиз аъзолари учун одат тусига кирган. Биз юбилей йилида ҳам улкан марраларни кўзлаб меҳнат қилаяпмиз. Бу йил бош пудрат бўйича 2 миллион 173 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини муддатидан бир ҳафта олдин бажариш учун астойдил интилмоқдамиз. Ўз кучимиз билан амалга ошириладиган қурилиш ишлари кўламини йил сайин ошириб бораяпмиз. Ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йилида қурувчиларимиз ўз кучлари билан 1 миллион 640 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажаришга аҳд қилишган. Биз имкониятларимизни ҳисоблаб чиқиб, йиллик планга қўшимча 50 минг сўмлик бунёдкорлик ишларини амалга оширишга сўз бердик.

Муваффақиятлар ҳақида сўз юритилар экан, бунинг асосий омилларидан бири бўлган социалистик мусобақанинг аҳамияти ҳақида алоҳида тўхталиш керак. 4 та асосий участка ва бошқа ёрдамчи участкалар ўртасида ўзаро мусобақа ташкил этганмиз. Мусобақа ҳар ойда якунланади. Илғорлар шарафига деворий газеталарнинг махсус сонлари, «Молния»лар чиқарилади. Бутун йил давомида участкаларнинг қайси ойда қандай меҳнат қилганлигини кўрсаткич тахтасига ёзиб борамиз. Умумий йиғилишларимизда ғолибларни моддий рағбатлантирамиз.

СССР Озиқ-овқат программасининг вазифаларини бажариш қишлоқ жойларда қурилиш ишларини олиб бораётганлар зиммасига ҳам улкан масъулият юклайди.

Бу ишга салмоқли ҳисса қўшишда бригада пудрати усули қўл келмоқда. Колоннамизда илгари 15 та бригада бор эди. Дастлаб уларнинг иккитасини пудрат асосида ишлашга ўтказдик. Янгиликни қўлланишдаги дастлабки қадамлар самараси кўнгилдагидек бўлди. Ҳозирги вақтда эса бундай бригадалар сони 7 тага етди. Уларнинг кучи билан барча қурилиш-монтаж ишлари ҳажмининг 74—75 проценти амалга оширилмоқда. Янгича ишлаш бригадалар сонини камайтириш имконини ҳам берди. Учта бригадани қисқартириб, уларнинг аъзоларини бошқа бригадалар сафига қўшдик.

Келгусида биз барча бригадаларнинг хўжалик ҳисоби асосида ишлашига эришмоқчимиз. Бунинг учун ҳар томонлама пухта тайёргарлик кўриляпти.

Колоннамизда илғор бинокорлар анчагина бор. Андрей Фрезен бошчилигидаги дурадгорлар, Зия Иногомов етакчилик қилаётган комплекс бригада, Фая Хафизова раҳбарлигидаги пардозловчилар, Ҳамид Бектоев бошчилигидаги комплекс бригадаларнинг меҳнат ютуқлари қувончли бўлмоқда. Улар беш йиллик планни 3,5 йилда бажариш юзасидан зиммаларига олган мажбуриятларини шараф билан уддаламоқдалар. Пешқадам коллективларнинг ҳар ойдаги иш кўрсаткичлари 150 процент ва ундан ортиқни ташкил этмоқда.

Ишлаб чиқариш илғорларининг фидокорона меҳнати ва улардан намуна олган бошқа бинокорларнинг ҳам виждонан ишлаши туфайли кўплаб объектлар белгиланган муддатларда ва барвақт қуриб битказилди. Жумладан, К. Маркс номли колхозда 845 тонна минерал ўғит сақланадиган омбор, Қизилту қишлоғидаги соғломлаштириш лагерининг 100 ўринли ётоқхонаси фойдаланишга топширилди. Ҳозирги вақтда 320 ўринли мактаб, 90 ўринли болалар боғчаси қурилиши жадал олиб бориляпти. Бу муассасалар ҳам яқин кунларда фойдаланишга топширилади. Бундан ташқари, йил охиригача 62-қишлоқ ўрта ҳунар-техника билим юртининг 220 ўринли ётоқхонаси, Ғазалкент шаҳрида кутубхона, Жданов номли колхозда 1200 бош қўй ҳамда 100 бош қорамолга мўлжалланган объектларни фойдаланишга топширамиз.

Коллективимиз муваффақиятларида қўли гул бинокорлардан С. Бектоев, М. Исроилов, А. Хўжамқулов, Л. Ретенбах, А. Шиллер, шофёрлардан С. Қодиров, С. Тасибоев, тракторчилардан Ж. Бегматов, А. Отаевларнинг ҳам муносиб ҳиссалари бор.

Биз юбилей йилини бинокорлик ишларида яхши кўрсаткичлар билан якунлаш учун социалистик мусобақани янада авж олдираверамиз, янги-янги резервлар ва имкониятларни ишга соламиз.

Х. ҒАЮПОВ.

«Облколхозстрой» трестининг Бўстонлиқдаги 97-механизациялашган кўчма колоннаси бошлиғи.

ОБЛАСТЬ МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ

● ОҚҚЎРҒОН. «Оққўрғон» совхозининг Михаил Ковешников раҳбарлик қилаётган 2-бригадаси заршунослари СССР 60 йиллиги шарафига зиммага олинган қўшимча социалистик мажбуриятни ҳам шараф билан уддаладилар. Бригада аъзолари шу кунгача ҳар гектар ердан 34 ўрнига 50 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олишди. Ҳосилнинг 92 проценти «зангори кема»лар бункеридан тўкилди. Пахтанинг 90 проценти эса биринчи сортларга сотилди.

● ПИСКЕНТ. Куз об-ҳавосининг ноқулай келишига қарамай «Пискент» совхозининг 6-бўлими пахтакорларининг тадбиркорлик билан иш тутишлари, ҳар қандай қулай фурсатдан унумли фойдаланишлари муваффақиятлар гарови бўляпти. Куни кеча бўлим азаматлари иккинчи довондан ҳам ошишди. Мавжуд 559 гектар майдондан 38 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олиб, зиммадаги социалистик мажбуриятларини бажаришди. Давлатга пландан ташқари 250 тонна «оқ олтин» армуғон этилди. Исмоил Маматқулов, Умарқул Қосимов, Бойзоқ Тожиев ва Эрмат Қоракўзиевлар бошлиқ бригадаларда ҳосилдорлик 42—43 центнерга етди.

● ҒАЛАБА. «Ленинград» колхозининг Алексей Югай ҳамда Свердлов номли колхознинг Наби Ўринбоев бошлиқ бригадаси аъзолари ҳам социалистик мажбуриятларини бажаришди. Алексей Югай бошлиқ коллектив мавжуд 91 гектар майдондан 50 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олиб, давлатга 456 тонна пахта сотди. Наби Ўринбоев бригадаси аъзолари эса мавжуд 70 гектар майдондан 301 тонналик улкан хирмон уйишди. Ҳосилдорлик 43 центнердангa тўғри келди.

● ЧИНОЗ. Куни кеча социалистик мажбуриятларини бажарган бригадалар орасида «Москва» колхозининг Бинали Сўфиев бошлиқ коллективи ҳам бор. Бу бригада заршунослари 72 гектар пахта майдонидан 40 центнердан ҳосил олишди. Давлатга 320 тонна «оқ олтин» сотишди.

● ЎРТА ЧИРЧИҚ. Райондаги яна уч хўжалик зафар маррасига етди. А. Икромов номли колхоз пахтакорлари давлатга планда кўзда тутилган 2830 тонна ўрнига 2835 тонна «оқ олтин» сотишди.

Ким Пен Хва номли колхоз пахтакорлари ҳам мавжуд 1578 гектар пахта майдонидан 30 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олиб, бу борадаги халқ хўжалик планларини ортиғи билан бажаришди.

«Северний маяк» колхози меҳнаткашлари планларини ортиғи билан бажаришди. Давлатга 4200 тонна ўрнига 4204 тонна пахта сотилди. Ҳосилдорлик 29 центнердан бўлди.

СССР 60 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун астойдил курашаётган бу хўжаликлар пахтакорлари айни кунларда об-ҳавонинг ҳар бир қулай дақиқасидан унумли фойдаланишяпти. Хўжаликларда социалистик мажбурият ҳисобига пахта топшириш давом этаяпти.

„ОҚ ОЛТИН" ХИРМОНИГА

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 23 НОЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи устун—районлар, иккинчи устун—бир кунда тайёрланган пахта, учинчи устун—мавсум бошидан буён, тўртинчи устун — машинада мавсум бошидан буён.

Бўка	0,02	118,35	113,80
Оққўрғон	0,01	112,58	106,67
Пискент	0,02	109,35	109,59
Бекобод	0,05	107,35	100,09
Ғалаба	0,01	106,78	102,46
Коммунистик	0,02	106,24	108,98
Ўрта Чирчиқ	0,02	106,04	100,75
Янгийўл	0,02	105,33	102,27
Чиноз	0,04	103,57	100,66
Область бўйича:	0,02	109,26	105,19

55-ҲАФТАЛИК СОВЕТ АРМАНИСТОНИГА БАҒИШЛАНАДИ

ЮКСАК ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИДАН

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалаба қозониши барча совет халқлари қатори Арманистон ССР халқига ҳам озодлик, бахтли ҳаёт келтирди. Республиканинг ССР Иттифоқига қўшилиши эса уни тараққиётнинг юксак чўққиларига кўтарди. Арманистонда экономика, фан ва маданиятнинг равнақ топиши коммунистик партия ленинча миллий сиёсати тантанасининг, мамлакатимиз қон-қардош халқлари ўзаро ҳамкорлигининг самарасидир.

Еревандаги революция музейида тўқимачилик дастгоҳи сақланади. Юзлаб ана шундай дастгоҳларни — бутун бир фабрикани — республика меҳнаткашларига Иваново-Вознесенск тўқимачилари совға қилган эдилар. 20-йилларнинг бошида улар бу дастгоҳларни ўрнатишда иштирок этдилар, арман дўстларини тўқимачилик касбига ўргатишди. Бу билан республика тўқимачилик саноатининг тўнғичи — ҳозирги Май қўзғолони номидаги Ленинакан ип-газлама ишлаб чиқариш бирлашмасига асос қўйилган эди.

Совет Арманистони тарихида бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Республикадаги атом электр станциясини, Ереван метрополитени ва бошқа муҳим объектларни қуришда бутун мамлакат иштирок этди.

Айни пайтда республика мамлакат ягона халқ хўжалик комплексида тобора катта роль ўйнаяпти. У рангли металлургиянинг айрим турларини, химия, электротехника, приборсозлик, енгил ва озиқ-овқат саноати маҳсулотлари ишлаб чиқаришга ихтисослашмоқда. Бу ерда тайёрланаётган саноат маҳсулотларининг 150 туридан кўпроғи чет элларга экспорт қилинади.

Совет ҳокимияти йилларида Арманистон қишлоқлари таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Республикада қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришнинг умумий ҳажми 1913 йилга нисбатан саккиз бараварга ортди. Колхоз ва совхозлар қудратли техника воситаларига эгадир.

Арманистон ҳақли равишда совет фанининг энг йирик марказларидан бири ҳисобланади. Илмий-тадқиқот муассасаларида 20 мингга яқин илмий ходим фан ва техниканинг турли соҳалари бўйича изланишлар олиб боряпти.

Республика меҳнаткашларининг кўп миллатли мамлакатимиз экономикаси ва маданиятини юксалтиришга қўшган ҳиссаси муносиб баҳоланган. Арманистон ССР байроғида учта Ленин ордени, Октябрь революцияси ва Халқлар дўстлиги орденлари порлаб турибди.

Арманистон меҳнаткашлари партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети май (1982 йил) Пленуми тарихий қарорларини изчил амалга оширмоқдалар. Республика ўн биринчи беш йиллик дастлабки йили топшириғини муддатидан илгари бажарди. Саноат маҳсулотларини ишлаб чиқариш ҳажми планда белгиланганидан икки баравар кўпроққа оширилди. Олий категорияли маҳсулотлар ишлаб чиқариш ҳажми 19.3 процентга етди. Қишлоқ меҳнаткашлари барча турдаги деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ҳамда давлатга сотиш топшириқларини шараф билан бажардилар. Биринчи марта Ватанга рекорд миқдорда — 330 минг тоннадан кўпроқ узум тортиқ қилинди. Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси якунларига кўра Совет Арманистони сурункасига олтинчи марта КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан тақдирланди.

Ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш учун курашнинг олдинги сафида республиканинг энг яхши фарзандлари бормоқдалар. План топшириқлари ва социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажарганликлари учун кейинги олти йил ичида республика ишлаб чиқариш илғорларидан 13 минг кишидан кўпроғи СССР орден ва медаллари билан мукофотландилар. 15 кишига эса Социалистик Меҳнат Қаҳрамони юксак унвони берилди.

Арманистон ССР меҳнаткашлари шонли юбилейни зарбдорларча меҳнат қилиб, ижодий изланиб Ватанимиз шон-шуҳрати ва қудратини оширишга муносиб ҳисса қўшиш билан кутиб олаётирлар.

РАҚАМЛАР ТИЛИ БИЛАН

● Республика халқ хўжалигининг умумий ҳажмида саноат маҳсулотларининг салмоғи 70 процентдан кўпроқни ташкил этади. Арманистонда саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш 1940 йилга нисбатан 40 баравардан ҳам кўпроққа ортди.

● Республика саноати ҳозир бир кунда бутун 1929 йил давомида ишлаб чиқарилган миқдорда маҳсулот тайёрлайди. Арманистон ССРда ҳозир ҳар куни:

39 миллион киловатт-соат электр энергияси ҳосил қилинади;

1051 тонна минерал ўғитлар,

14 мингта соат;

38 минг жуфт чарм пойабзал;

8500 квадрат метр гилам ва гилам маҳсулотлари ҳамда бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқарилади.

● Кейинги 15 йил ичида республика аҳолисининг жон бошига тўғри келадиган реал даромадлар салкам икки баравар ошди.

● Республикада сўнгги ўн йил ичида умумий саҳни 12 миллион квадрат-метрни ташкил этадиган турар-жойлар фойдаланишга топширилди.

● 1940 йилга нисбатан врачлар сони 11 бараварга ортди.

● Арманистон ССРда 14 театр, 43 музей, 840 кино қурилма, 1250 клуб муассасаси, 1400 та кутубхона ишлаб турибди.

● Еревандаги «Наирит» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси синтетик каучук ишлаб чиқаришни кўпайтирмоқда.

Суратда: (чапдан ўнгга) катта механик А. Зограбян, ишчи-хизматчилардан Н. Кияшко, М. Мурзабеков ва прораб С. Смирнов.

Р. Акопян ва А. Овчинников фотоси.

● Бутуниттифоқ радиофизика ўлчовлари илмий-тадқиқот институти олимлари юқори аниқликка эга бўлган ўлчовлар воситаларини яратиш устида иш олиб бормоқдалар. Кейинги ўн йил ичида Ереванда жойлашган бу институтда 8 та давлат эталони яратилди. Улардан фойдаланиш йилига камида 50 миллион сўмлик иқтисодий самара беради.

Суратда: лаборатория бошлиғи Роберт Акопян эталонларни кўздан кечирмоқда.

Э. Габриелян фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

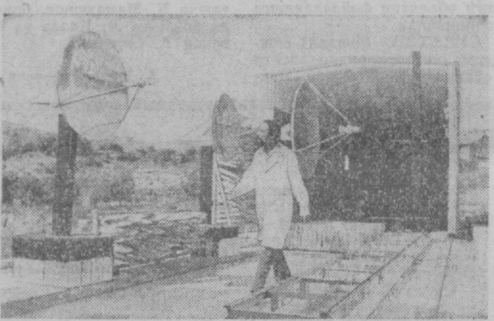

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ҚИШ ТЕЖАМКОРЛИКНИ ТАҚОЗО ҚИЛАДИ

Қиш фасли бошланишига саноқли кунлар қоляпти. Ёмғир, қор, совуқ олиб келадиган муздек ҳаво оқимлари кириб келадиган кунлар юз бериши турган гап.

Биз ана шу фаслда кўпгина вақтимизни цехда, устахонада, кабинетда, гаражда ўтказамиз...

Бино қуруқ ва иссиқ бўлса ишлаш қандай завқли. Кайфиятимиз, меҳнат унумдорлигимиз, саломатлигимиз ана шунга боғлиқ.

Қиш ойларида иссиқлик энергиясига бўлган талаб табиий равишда ошиб боради. Шунинг учун ҳам ундан тежаб-тергаб фойдаланиш ғоятда муҳим.

Иссиқни авайлаб тежаб сарфлаш иссиқлик қурилмаларининг буғни, иссиқ сувни қабул қилиб олишга қанчалик тайёр эканлиги, эшик ва деразаларнинг тешик ва туйнукларини маҳкамлаб беркитиш, буғ қувурларининг созланганлиги, иссиқлик трассасининг тозалигига боғлиқ.

Республикамиз бўйича фақат бир процент иссиқнинг йўқотилиши натижасида 30 минг тонна шартли ёқилғи сарфланиб кетишини биласизми?

Энергетика ресурсларининг экономикаси бўйича ишларни аниқ ҳисоб ва контроль қилмасдан туриб планлаштириш мумкин эмас. Афсуски, айрим корхоналар ва муассасалар иссиқлик тармоқларига ҳисоблаш асбобларисиз қўшиладилар. Ана шу хўжаликларда энергияни тежаш бўйича амалий ишлар олиб борилмайди, иссиқлик талонтарожлик билан сарфланади.

ҲАММА ЖОЙДА ЭНЕРГЕТИКА РЕСУРСЛАРИНИ ТЕЖАШНИНГ РЕЗЕРВЛАРИ БОР!

КОРХОНАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ!

Энергия тежамкорлиги бўйича кўрик-конкурсда актив қатнашингиз. Иккиламчи энергетика ресурсларидан оқилона фойдаланингиз, сиқилган ҳаво, сув, буғнинг оқиб кетишига йўл қўймангиз.

ДЕРАЗАЛАР, ЭШИКЛАРНИ ОЧИҚ ҚОЛДИРМАНГ!

Иссиқлик — энергетика ресурсларининг пала-партиш сарфланиши манбаъларига ишончли тўсиқ ўз вақтида қўйилсагина, ҳар қандай совуқ ҳаво ҳам биз учун қўрқинчли эмас!

ИССИҚЛИК ЭНЕРГИЯСИНИ ТЕЖАНГИЗ!

«УЗГОСЭНЕРГОНАДЗОР».

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН АГЕНТЛИГИ.

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

СОВЕТ КИТОБЛАРИ ВИСТАВКАСИ

НИКОСИЯ, 23 ноябрь. (ТАСС). Никосияда СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган совет китоблари виставкаси очилди.

Виставкада марксизм-ленинизм классикларининг асарлари, сиёсий, бадиий адабиёт, техника ва медицинага оид адабиётлар, болалар учун китоблар қўйилган.

Кипр вакиллар палатасининг раиси Георгиос Ладас виставкани оча туриб, бу Совет Иттифоқи билан Кипр Республикаси ўртасида маданий алоқалар соҳасидаги муҳим воқеа, деб таърифлади.

Халқларимиз ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик муносабатлари қарор топди, деб таъкидлади у. Биз фан ва маданият соҳасида Совет Иттифоқи эришган ютуқларни юксак баҳолаймиз.

Аминманки, деди Г. Ладас, мазкур виставка мамлакатингизни яхшироқ билиб олишга имкон беради ва ҳар иккала мамлакат халқлари ўртасидаги ҳамжиҳатликни мустаҳкамлаш ишига хизмат қилади.

ХАЛҚАРО ВАЗИЯТНИ СОҒЛОМЛАШТИРИШ УЧУН

✦ БЕРЛИН. Бу ерда ГБСП Марказий Комитети Бош секретари, ГДР Давлат Кенгашининг Раиси Эрих Хонеккер ГДРга расмий дўстона визит билан келган Югославия Социалистик Федератив Республикаси Президиумининг Раиси Петар Стамболич билан учрашди.

Учрашув қатнашчилари тинчликни сақлаш ҳозирги замоннинг энг муҳим вазифаси эканлигини якдиллик билан таъкидладилар. Яхши ниятли барча кишилар тинчлик учун, ядро урушига қарши курашда бирлашишлари зарур. Томонлар ГДР ва ЮСФРнинг бундан буён ҳам халқаро вазиятни соғломлаштиришга барча кучлари билан кўмаклашишга тайёр эканликларини айтдилар.

ГДР билан ЮСФР ўртасидаги ҳамкорликнинг ривожланишидан ўзаро мамнуният изҳор қилинди ва иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларни кенгайтириш учун яхши омиллар мавжудлиги уқтириб ўтилди.

КАПИТАЛ МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

✦ ГААГА. Нидерландия бош министри Р. Любберс Голландияликларнинг турмуш даражасини умуман пасайтиришни ва шу билан мамлакатнинг урушдан кейинги бутун тарихидаги энг оғир «тежамкорлик тадбирлари»ни кўзда тутувчи ҳукумат программасини парламент муҳокамасига тақдим этди.

Жумладан, бутун социал таъминот системасини қайта кўриб чиқиб, бир қанча нафақаларни қисқартириш ва бекор қилиш мўлжалланади. Ҳукумат «ишсизликка қарши кураш» тадбирлари сифатида тўлиқ бўлмаган иш куни системасига ўта бошлаш ниятидадир. Бунда иш ҳақи тегишли даражада камайтирилган ҳолда иш соати қисқартирилади.

«Бизлар иш билан тўла банд бўлмаган шароитда яшашга ўрганишимиз лозим, — шундай қилинмаса экономикамизни тез орада тиклашга умид боғлай олмаймиз», деб таъкидлади Любберс.

МЕН АГЕНТЛИГИНИНГ ХАБАРИ

✦ ҚОҲИРА. Миср ташқи ишлар министри К. Х. Али сулҳ жараёнини ривожлантириш ва Фаластин проблемасини ҳал этиш мақсадида томонлар ўртасида тез-тез маслаҳатлашувлар ўтказишга мувофиқ Қоҳирага келган Фаластин Озодлик Ташкилоти делегациясини қабул қилди.

Суҳбат чоғида, деб хабар беради МЕН агентлиги, региондаги аҳвол кўриб чиқилди ва сулҳ музокараларида барча томонлар, биринчи навбатда фаластинликлар иштирок этиши муҳим эканлиги уқтириб ўтилди.

ЎЗАРО МАНФААТЛИ ҲАМКОРЛИК УЧУН

✦ ВАШИНГТОН. АҚШ конгресси сенати молия комиссиясининг раиси Роберт Доул АҚШ билан СССР ўртасида ўзаро манфаатли савдо-иқтисодий алоқаларни нормаллаштириш ва кенгайтириш ғоят зарур, деди. У Москвада Америка-Совет савдо-иқтисодий кенгашининг еттинчи мажлисида қатнашиб, у ердан қайтиб келди.

Сенатор Эй-би-си телевизион компаниясининг мухбири билан суҳбатда кенгаш «ғоят дўстона» муҳитда иш олиб борганлигини айтди. Мен учрашган совет расмий кишилари, деди Р. Доул, СССРнинг Қўшма Штатлар билан савдо-сотиқни ривожлантиришни истаганлигини айтдилар, бироқ улар бундай савдо-сотиқ ҳеч қандай сиёсий шартлар билан боғланмаслиги лозим эканлигини таъкидладилар, деди Р. Доул.

МИЛЛИЙ ЭКОНОМИКА МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

✦ МЕХИКО. Мексика президенти Х. Лопес Портильо чет элдаги мексикалик гражданларнинг мол-мулки ва капитал маблағларига солиқ солишни кўзда тутувчи қонун лойиҳасини конгрессга йўллади.

Қонун лойиҳасига мувофиқ бошқа мамлакатларда мол-мулки ёки банк шчётлари бўлган мексикаликлар келгуси йил 1 январидан бошлаб ўз мол-мулклари ҳажмига қараб 3 процентдан 20 процентгача солиқ тўлашлари керак бўлади.

Мексика ҳукумати ишлаб чиққан қонун лойиҳаси капиталнинг мамлакатдан асосан АҚШга олиб чиқиб кетилишига чек қўйишга қаратилган. Чунки АҚШ бир йил давомида Мексика песосининг икки марта девальвация қилинишига сабаб бўлди.

СЕПАРАТЧИЛАРНИНГ ҚЎПОРУВЧИЛИК ИШЛАРИГА ҚАРШИ

✦ ДЕҲЛИ. Ҳиндистоннинг Жамму ва Кашмир штаби бош министри Фарук Абдулла Раштрия Сваямсевак Сангх урушқоқ шовинистик ташкилотнинг, «Мусулмонлар уюшмаси» ва «Кашмир озодлик фронти» деб аталган реакцион покистонпараст гуруҳларнинг штатдаги қўпорувчилик ишларини қоралади. У Ҳиндистон пойтахтида журналистлар ҳузурида сўзга чиқиб, «диний жамоа адовати уруғини сепаётган ва сепаратчиликка даъват қилаётган ташкилотларга Жамму ва Кашмирда жой йўқ, деб таъкидлади. Фарук Абдулла мамлакатнинг бутун территориясида ҳам ана шу ташкилотлар фаолияти тақиқланиши зарур, деди.

МУҲИМ ҚАРОР

✦ ПНОМПЕНЬ. Кампучия Халқ революцион партияси Марказий Комитети мамлакатда ватанпарварлик мусобақасини ривожлантириш тўғрисида қарор қабул қилди. Мусобақа корхоналар, муассасалар коллективларида ва ҳарбий қисмларда ўтказилади. Қарорга мувофиқ мусобақани ташкил этиш миллий кенгаши тузилди.

(ТАСС, 23 ноябрь).

● ЛОНДОН. «Бизга уруш эмас, тинчлик керак!», «Америка ракеталарига йўл йўқ!» — ана шу шиорлар билан Англия пойтахтида тинчлик тарафдорларининг оммавий намойиши бўлиб ўтди. Унда Лондоннинг минглаб аҳолиси, мамлакат бошқа шаҳар ва районлари демократик жамоат ташкилотлари вакиллари иштирок этдилар.

Суратда: урушга қарши намойиш пайтида.

А. Евстигнеев фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МТ-І. 9.00 — «Время». 9.50 «Фантазия». 10.05 — Бадиий фильм. 11.30 — «Киносаёҳатчилар клуби». 12.30 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.20 — Концерт. 16.45 — «Рус тили». 17.15 — Ҳужжатли фильм. 17.20 — «Горнчилар, қаердасиз!». 18.05 — Концерт. 18.30 — «Жасорат». Ёзувчи В. В. Карпов олиб боради. 19.00 — «Қувноқ нотачалар». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «СССР Олий Советининг депутатлари ҳикоя қиладилар». 19.50 — Концерт. 20.15 — «Экранда — кинокомедия». «Тўй». 21.30 — «Время». 22.20 — Футбол. 24.00 — «Дунё воқеалари».

МТ-ІІ. 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Физика. 10.05 ва 13.40 — Немис тили. 10.35 — СССРда табиатни муҳофаза қилиш. 11.05 — Илмий оммабоп фильмлар. 11.35 ва 12.40 — Тарих. 9-синф. 12.05— «Ота-оналар, Сизлар учун». 13.10 — Умумий биология. 9-синф. 14.10 — И. А. Гончаров. 14.55 — «Ҳунар-техника билим юртларида нимага ва қандай қилиб ўргатишади?». 15.25 — А. С. Пушкин театри. 1-кўрсатув. 16.10 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — «Фан ва техника» киножурнали. 19.00 — Спорт ҳафталиги. 19.30 — «Қишлоқ янгиликлари». 20.30 — «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 — «Ҳамдўстлик» тележурнали. 21.30 — «Время». 22.15 — Ф. Амиров. «Минг бир кеча».

ЎзТВ-І. 11.25 — Кўрсатувлар программаси. 11.30 — Физика. 12.00 — Телефильм. 12.30 — Химия. 13.00 — Бадиий фильм. 2-серия. 14.05— Кинопрограмм. 18.00 — Кўрсатувлар программаси. 18.05 — Мультфильмлар. 18.30 — «Санъат ғунчалари». 19.00 — «Тошкентнинг 2000 йиллигига». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Илҳом». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.20 — «Бугун оламда нима гап?». 22.30 — С. Абдуллин. «Ўн учинчи раис». Кўрсатув тугагач — Янгиликлар.

ЎзТВ-ІІ. 18.05 — Кўрсатувлар программаси. 18.10 — Химия. 19.10 — «Бизнинг бош мухбиримиздан». 19.40 — Телефильм. 20.00 — Янгиликлар 20.20 — «Оқ олтин ўлкаси». 21.00 — Қиличбозлик бўйича Ўзбекистон кубоги. Репортаж. 21.30 — МТ-ІІ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 24/XI да **Оққуш кўли**, 25/XI да **Князь Игорь**, 26/XI да **Муҳаббатга муҳаббат оилан.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 24/XI да **Абу Али ибн Сино**, 25/XI да **Соқов рицарь**, 26/XI да **Бой ила хизматчи.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 24/XI да **Тошкентнинг нозанин маликаси** (16.00 ва 19.30 да), 25/XI да **Гулсара** (16.00 ва 19.30 да). 26/XI да **Дилафрузга тўрт ошиқ** (16.00 ва 19.30 да).

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **РСФСР** халқ артисти **Иван РУБАН** раҳбарлигидаги ёввойи ҳайвонлар аттракциони гастроллари (19.30).

Редактор Н. НАСИМОВ.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент–П, ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари—335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь—334808, 325353; секретариат—325750. БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар—334048, 325354; партия турмуши—325778; пропаганда—325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749; қишлоқ хўжалиги—325647; адабиёт ва санъат—325767; совет қурилиши—325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари—325553; фотомухбир—325894.

Р. 02368. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64684. А. 1735.